

Partidul Comunist
Regional
Moldova

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

IN ACEST NUMĂR:

O zi la Kremlin
cu N. S. Hrușciov

de Pierre Courtade
(pag. 3-a)

CITADELA

de Radu Boureanu
(pag. 6-a)

Bastonul lor de mareșal

„Pentru mine, fiecare dintre ei e un soldat care are în ranișă sa un baston de mareșal...”

Inginerul șef al șantierului hidrocentralei de la Bratsk a recurs desigur la această celebră frază a lui Napoleon pentru că a considerat că ea caracterizează cel mai bine pe cei 50 de absolvenți ai Facultății de construcții hidroenergetice din Moscova veniți să lucreze pe marele șantier.

Biografia oricăruia dintre ei este în multe privințe identică cu a celorlalți 49: s-a născut în anul 1934 (sau în 1933, sau în 1935); a intrat în școala medie; a fost primit în Comsomol; după absolvirea școlii medii a intrat la Institut, a primit o bursă și a studiat temeinic. Firește, temperamentele, gusturile, preferințele lor sînt cu totul diferite, dar toate acestea nu i-au împiedicat să se întâlnească pe același drum — pe unul din marile șantiere ale comunismului. Căci tuturor le este comună pasiunea, dragostea cu care și-au închinat toate forțele, talentul și cunoștințele dobîndite în anii de studenție nobilei cauze a înfăptuirii septenaliului.

Tinerii absolvenți s-au integrat din prima zi în viața clocotitoare, extrem de interesantă, a marelui șantier, unde au fost primiți cu brațele deschise. În scurt timp, ei s-au afirmat în mai toate sectoarele, celor mai mulți încredințându-li-se sarcini de conducere. Pasiunea, entuziasmul, competența și tinerețea, adorabila lor tinerețe, i-au eucerit pe toți — de la inginerul șef — bărbat călît, care în viață a văzut și a trecut prin multe — și pînă la cel mai proaspăt muncitor de pe șantier.

Astfel, destinul celor 50 de absolvenți constituie o minunată ilustrare a orizonturilor largi pe care marile construcții ale septenaliului le deschid în fața tineretului sovietic, a carierei interesante cel așteaptă pe fiecare tînăr încă de la primii pași în viață.

In patru ani...

Mai e nevoie să demonstrezi astăzi că atunci cînd sovieticii își pun în gînd să înfăptuiască ceva nu există stavilă care să-i poată împiedica s-o facă? Exemplele cele mai elocvente sînt la îndemîna oricui, scepticii și-cu trăit de mult traiul...

Și totuși, cînd la un răstimp lung sau mai scurt ai prilejul să așli un bilanț definitiv sau numai provizoriu într-o ramură de activitate ori alta, nu se poate să nu încerci de fiecare dată sentimentul că așteptările cele mai optimiste au fost din nou depășite într-un chip spectaculos și grandios.

Pe cele trecute s-a anunțat, de pildă, că în ultimii patru ani în Uniunea Sovietică au fost construite locuințe însumînd o suprafață locativă de 245 milioane de metri pătrați, cu 18 milioane de metri pătrați mai mult decît se prevăzuse inițial. Dar știți ce ascund aceste cifre, care expuse nud, fără comentariu, pot vorbi numai specialiștilor? Ele egalează de 27 ori suprafața locativă a unui oraș cum este Kievul sau de 40 de ori pe aceea a Sverdlovskului. Așa dar, în numai patru ani, în U.R.S.S. au fost construite 27 de Kievuri sau 40 de Sverdlovskuri. Și ritmul sporește mereu în intensitate! În primul an al septenaliului au fost construite 2.200.000 de apartamente, în 1960 vor fi construite 2.400.000 de apartamente — în afară de 1.000.000 de case înălțate de colhoznici și de intelectualitatea sătească.

Nu-i așa că aveți înaintea ochilor păduri de macarale, munți de cărămizi, că simțiți, parcă, adîind în juru-vă mări de var și continente de scînduri proaspăt date la rîndea? Sînt cifre care evocă un efort gigantic pentru confortul omului, pentru bunăstarea lui.

Un oraș în tundră

Cu cîtă mîndrie și plăcere îți vorbesc locuitorii Moscovei despre minunata metamorfoză prin care a trecut orasul lor în anii Puterii Sovietice! Și nu numai ei: la Leningrad, la Kiev, la Minsk, protutindenii oamenii îți vorbesc cu entuziasm despre a doua tinerețe a orașului lor iubit.

Dar nu numai marile orașe sînt mărturie a acestui progres fără egal. Destinul miilor de așezări semănate pe tot întinsul pămîntului sovietic nu este, în felul său, cu nimic mai puțin edificator. ...Narian-Mar este o asemenea așezare, aflată departe în tundră, dincolo de cercul polar, undeva pe malurile înghețate ale Pecciorăi. La drept vorbind, era un sat uitat, în care cîteva familii de pescari și vînători neneși duceau un trai amărit și unde șamanii stăpîneau după bunul lor plac.

Suflul inno tor al Revoluției a despicat însă și aici albie largă vieții. În 1935 așezarea a fost ridicată la rangul de oraș. Ca prin mirare au început să apară și aici școli, un spital, un club, așezăminte publice. Orașul a devenit un focar de civilizație și cultură care a risicit puterea tenebroasă a șamanilor. Fiii și fiicele neneșilor se opresc uneori nedumeriți în fața vitrinelor din muzeul orașului în care se păstrează bizarele obiecte de ceremonial cu care vrăjtorii îi înșpămintau pe părinții lor: zeități cioplite naiv, din lemn și piatră, un pumn de zurgălăi, o mînușă din piele de ren...

Au trecut numai cîteva decenii de cînd șamanii, stăpîni temuți, înăbuseau orice rază de lumină. Cîteva decenii — alîi i-a trebuit Puterii Sovietice pentru a smulge populația din aceste tinuturi îndepărtate din beznele orînduirii primitive și a le deschide larg orizonturile civilizației și progresului.

Cronica

ADA BEREZOVSKAIA, studentă a Institutului de artă dramatică din Minsk

CU TRENUL PRIETENIEI

DE 1 MAI LA MOSCOVA!

Cu prilejul zilei de 1 Mai, Consiliul General A.R.L.U.S. organizează primul „Tren al prieteniei” pe 1960. Peste 300 de oameni ai muncii vor vizita cu acest prilej orașele Moscova, Kiev și Leningrad.

Inscrierile pentru „Trenul prieteniei” se fac la organizațiile A.R.L.U.S. din toată țara, unde se pot obține informațiile în legătură cu această excursie colectivă.

Un cvartet feminin

Un cvartet de coarde format numai din femei — iată un lucru destul de puțin obișnuit în viața muzicală; cu atât mai neobișnuit și se pare însă să vezi patru fete foarte tinere, în rochii albe, adunate parcă pe scenă pentru a cânta primăvara, așezându-se grave în fața pupitrelor pe care se află partituri de Haydn, Ceaikovski și Prokofiev...

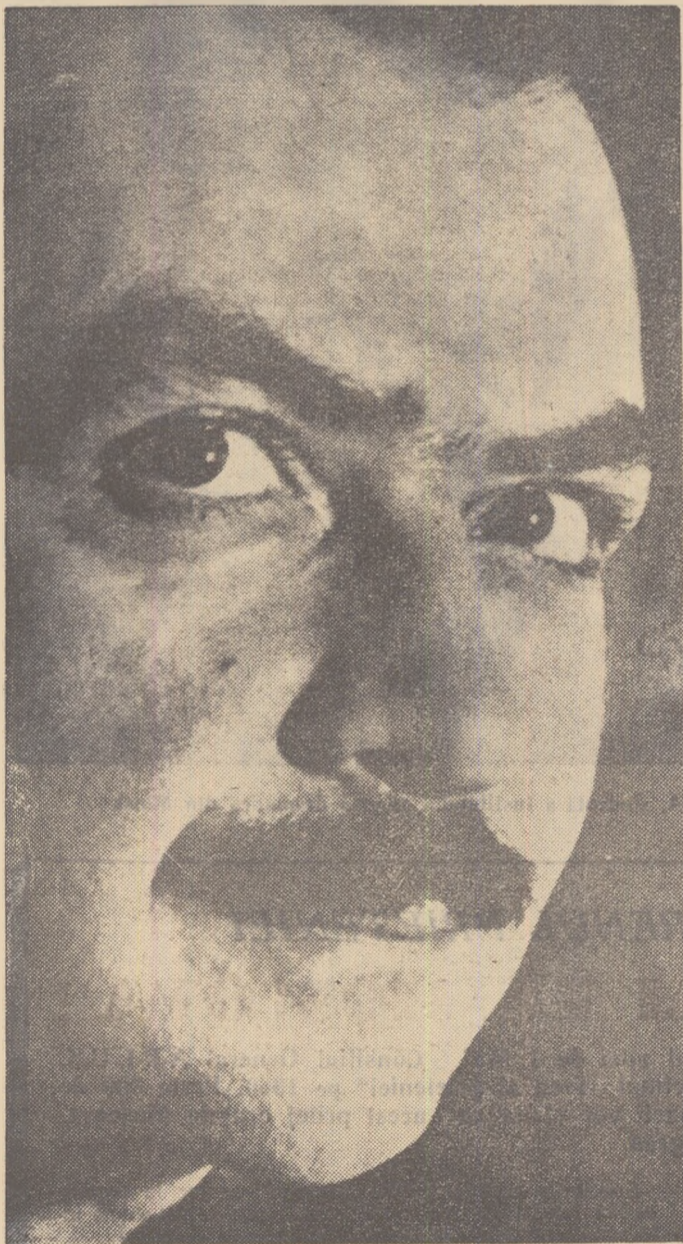
Un cvartet excelent pus la punct, cu o sonoritate bogată și timpede ca cristalul, capabil să interpreteze cele mai dificile piese din repertoriul muzicii de cameră. A luat naștere în urmă cu patru ani; un an de la înjghebarea sa, cvartetul obține la Festivalul tineretului și studenților de la Moscova premiul întâi; același premiu avea să-l obțină, în toamna anului 1959, la Festivalul muzical „Haydn”, de la Budapesta.

Prima piesă a programului, ca și cele trei suplimentare, ne-au arătat că premiul obținut la Budapesta este pe deplin meritat: cvartetele lui Haydn sînt redată cu limpezime și vioașie tinerească, cu o finețe a nuanșelor care nu merge niciodată pînă la manierism.

Întreaga măsură a maturității artistice a acestei tinere formații s-a vădit, însă, în dificilul cvartet în fa major de Prokofiev. O lume de imagini extrem de vastă — de la poetica evocare a întinderilor rusești din „adagio” la vioiciunea aspră și bărbătească a finalului, întretăiat de neașteptate accente grave — ne-a fost evocată cu o impresionantă plasticitate.

Un Ceaikovski redat cu poezie și simț al construcției sonore, (poate însă puțin diluat) a încheiat acest concert, numit în alifilele Ostei „extra-ordinar” și care poate că-și justifică acest titlu, în primul rînd prin seriozitatea, respectul și devotamentul pentru muzică pe care îl dovedesc realizatorii săi. Ar fi greu să-ți exprimi preferința pentru vreuna din membrele formației (vioara întâia Ela Braker, vioara doua Nadejda Baikova, violă Galina Odineț, violoncel Kira Tvetkova); sudura realizată sub supravegherea cunoscutului profesor de muzică de cameră al conservatorului din Moscova, Grigorian, face ca cele patru muziciene să-și contureze de pe acum o personalitate unică.

I. Hristea

Scritorul armean G. Emin

Arta lui Arkadi Raikin

...Pe scenă își face apariția un bărbat distins, în costum de seară, cu o șuviță argintie în masa părului negru, cu ochi luminoși, inteligenți, cu o gură interesantă, frumos arcuită, pe care flutură o ușoară undă de tristețe, și cu o dantură superbă — sint convins că Arkadi Raikin n-a frecventat niciodată un cabinet dentar. Bărbatul păsește în avanscenă, și, într-o clipă, sala se culundă în tăcere, pentru ca apoi să izbucnească năstăpînit ropotul aplauzelor. Îmi place să mă uit în sală, să studiez fizionomiile spectatorilor. Sînt oameni de diferite profesii, vîrste și naționalități. Un colhoznic uzbek alături de un inginer rus, un petrolist azerbaidjan și un general, un marinar, o tinără doctoriță, un cunoscut scriitor.

L-am văzut pe Raikin și pe scene străine: la Praga și Varșovia. Și acolo, în sala de spectacol se aflu oameni cu profesii diferite, aparținînd unor diferite generații. Tuturor le era deopotrivă de apropiată arta lui Raikin. Socotesc că aceasta constituie una din cele mai importante trăsături ale artei adevărate: să știi să te adresezi unor cercuri largi de spectatori.

Pentru a ajunge la o înaltă înțelegere a artei și a măiestriei artistice e uneori neapărat necesar ca spectatorii, ascultătorii sau cititorii să posedă o anumită educație, o anumită pregătire în această direcție. Acest lucru este obligatoriu, de pildă, pentru înțelegerea muzicii simfonice. Personal prefer arta care se face înțeleasă în întreaga ei profunzime chiar de la primul cuvînt. Este arta lui Chaplin, arta celor mari măștri — Shakespeare, Tolstoi, Gogol, Balzac, Saadi, ca și inegalabilele creații ale artei populare.

Este, fără îndoială, o chestiune de gust, dar eu preferiez mai presus de orice genul acesta de artă. În condițiile orînduirii bazate pe exploatare, artistul își exprimă adesea nemulțumirea, revolta, cu ajutorul risului, al satirei, cu care biciuiește tarele existente. În literatură și în teatrul mondial există nenumărate opere și mari creatori care ridiculizează moravurile societății feudale sau capitaliste. În societatea so-

cialistă, artistul este chemat să participe cu talentul și priceperea sa la înălțarea orînduirii sociale, la educarea oamenilor, la înlăturarea rămășițelor trecutului. El folosește arta risului, satira, în cu totul alte feluri.

Pentru a zugrăvi un bețiv, artistul poate folosi două procedee. El poate înfățișa un om beat care merge pe două cărări și stîrnește ilaritatea publicului. Viciul este biciuit. Dar artistul se poate referi nu numai la un anumit bețiv, ci la beție în general. El are încredere în posibilitatea îndreptării oamenilor. El știe, de pildă, că în societatea socialistă beția nu este un viciu iremediabil, ci o rămășiță a trecutului, ca atîtea altele.

Arkadi Raikin

Raikin este unul dintre cei mai talentați reprezentanți ai artei satirice umaniste, specifice societății socialiste. Cînd îl privești și îl ascuți nu se poate să nu rizi și să nu încerci să pătrunzi mai adînc sensul scheciurilor sale. Uneori, ascultîndu-l, și se poate întîmpla să te înjurii de-a binelea, evident, nu pe Raikin ci pe faptul că cele ridiculizate de el sînt lucruri reale, care, din păcate, mai pot fi întîlrite în viață. Cîteodată, scenetele prezentate de teatrul său de miniaturi îmi dau un ciudat sentiment de amărăciune. Și aceasta, mai ales cînd Arkadi Raikin vorbește despre scurta clipă pe care viața omenească o reprezintă în nemărginirea Universului, sau cînd demonstrează cît de adînc sînt înrădăcinate în conștiința oamenilor unele dintre rușinoasele rămășițe ale trecutului.

Dar niciodată ironia, satira marelui artist nu însușă pesimism sau deznădejde. Căci arta lui Raikin e pătrunsă de un profund umanism socialist. Îmi plac travestiurile lui Raikin, transformările sale continue. Dar ceea ce îmi îndrăgesc mai mult la el nu este faptul că cu ajutorul unor mici accesorii reușește să înfățișeze tipurile cele mai diferite. Mai presus de toate acestea îmi place cînd, cu minunata lui artă, zugrăvește cele mai felurite manifestări ale sufletului omenească, pentru redarea cărora nu are nevoie nici de mască, nici de nasuri și bărbi false. Mie, personal, îmi e foarte drag Raikin — gînditorul.

Nazim Hikmet

SEMNELE TIMPULUI

Pentru astăzi ne luăm libertatea de a vă supune o problemă de aritmetică cit se poate de simplă.

Așa dar.

În colhozul „Stalin”, raionul Salsk, regiunea Rostov există mai întîi o creșă și o grădiniță de copii. (Înființate odată cu colhozul).

În al doilea rînd, ființează o cantină pentru copii (înființată recent și gratuită ca și creșa ori grădinița).

În al treilea rînd, o școală de muzică cu patru clase: de pian, acordeon, instrumente de suflat și vioară. Și cu local, profesori și instrumente puse, așîșderi, gratuit la îndemîna copiilor de către colhoz.

În al patrulea rînd, o tabără pionierească pentru vacanța de vară a copiilor.

În al cincilea rînd, colhozul construiește acum o școală nouă cu ateliere pentru practica elevilor, cu laboratoare și o sală de gimnastică.

În al șaselea rînd, peste doi-trei ani în jurul școlii se va înălța un mic „orășel” destinat exclusiv pentru învățatură. Orășel care va cuprinde trei clădiri pentru internat, „Casa învățătorului” și stadionul școlii. Un vast teren învecinat va fi ocupat de parcele experimentale. Pretutîndeni în jur va fi multă verdeață. Drumul care va duce spre „orășel” se va numi Bulevardul școlii și va trebui să arate ca atare...

În al șaptelea rînd, e ușor de înțeles că dacă aceste bunuri sînt puse la îndemîna copiilor gratuit, ele nu se fac totuși fără bani.

● La Muzeul de arte frumoase din Montreal s-a deschis o expoziție de pictură și grafică sovietică contemporană — prima expoziție de acest fel din Canada. Expoziția a fost organizată cu prilejul aniversării a 100 de ani de la înființarea muzeului. Arta sovietică e reprezentată prin 70 de lucrări de pictură și 100 de grafică, create de peste 50 de artiști în ultimii 7—8 ani.

● Recent, teatrul vest-german „Deutsche Oper am Rhein” a prezentat în premieră la Düsseldorf opera lui Borodin „Cneazul Igor”. După cum arată ziarul „Neue Rhein Zeitung”, spectatorii au primit cu aplauze furtunoase spectacolul.

● Ansamblul de cîntece și dansuri al Armatei Sovietice, de sub conducerea lui Boris Alexandrov, a plecat spre Paris unde, timp de o lună, va da spectacole în noul palat al sporturilor, recent construit, cu o capacitate de 5.800 de locuri.

● Ansamblul, format din 185 de persoane, va executa lucrări corale de Glinka, Rimski-Korsakov, Rubinstein, Verdi, Gounod, Schumann ca și cîntece sovietice și franceze. Apoi va întreprinde un turneu de 3 săptămîni în Cehoslovacia.

● Revista americană „United States News and World Report” a scris recent că studenții din 415 colegii și universități și elevi de la 500 școli medii și elementare din S.U.A. studiază acum limba rusă. Mii de americani învață limba rusă prin televiziune. Începînd cu următorul an de învățămînt, în toate școlile din Denver va fi introdus cursul de limba rusă cu o durată de trei ani.

● În cadrul acordului cultural sovieto-american, o trupă americană alcătuită din 90 de persoane va întreprinde un turneu în Uniunea Sovietică. Artiștii americani vor prezenta comedia muzicală „My fair lady” după piesa lui Bernard Shaw „Pygmalion”.

● Recent, la Addis-Abeba, capitala Etiopiei, s-a deschis o expoziție de grafică sovietică. La rîndul lor, oamenii sovietici vor avea prilejul să admire în capitala lor arta populară și modernă etiopiană.

● În august se împlinesc 100 de ani de la nașterea renumitului pictor rus Levitan. Președinte al Comitetului jubiliar a fost numit artistul poporului al U.R.S.S., S. V. Gherasimov.

● Împărtășindu-și planurile de viitor în paginile ziarului „Unită”, Louis Aragon a declarat că: „În 1960 și 1961 mă voi ocupa cu o singură lucrare și anume să în colaborare cu André Maurois voi scrie „Istoria paralelă a U.R.S.S. și S.U.A. din 1917 și pînă în 1960. Maurois se va ocupa de partea referitoare la Statele Unite, iar eu — de capitalul privind Uniunea Sovietică. Intenționăm să predăm manuscrisul pînă la 30 octombrie 1961”.

O problemă de aritmetică

Așa încît și colhozul care — în 1959 — a cheltuit pentru „nevoile copiilor” circa 400.000 de ruble, a hotărît ca în 1960 toată întreținerea copiilor de vîrstă preșcolară să fie asigurată din veniturile obștești, iar pentru viitorii doi-trei ani să aloce spre învățatură, creșterea și distracțiile vîstarelor sale circa 7 milioane de ruble.

În al optulea rînd, ce socoteală își face colhozul cu aceste cifre? Sînd și cumpănind bine lucrurile, colhoznicii și-au spus așa:

— Viitorul colhozului nu poate fi despărțit de acela al copiilor săi. Pentru ca ei să poată păstra și spori ce-au învățat generațiile dinaintea lor e nevoie să știe mai mult, să poată mai mult. În consecință, au nevoie de un trup și o minte sănătoasă, de un orizont larg și de cît mai multe și mai variate cunoștințe.

Cu alte cuvinte, colhozul este generos cu copiii lui, pentru că știe că generozitatea îi va fi răsplătită.

D. H.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:
pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei;
pe un an 40 lei.

O ZI LA KREMLIN CU N. S. HRUȘCIOV

În fiecare zi, mulțimi de locuitori ai Moscovei, de oameni sovietici veniți din toate colțurile țării și de turiști străini intră în incinta Kremlinului și se împrăștie prin grădinile, muzeele sau bisericile fostei cetăți feudale.

Dar nu chiar oricine îl întâlnește pe Nikita Sergheevici Hrușciiov în timpul plimbării lui zilnice și cu atât mai puțini sint, desigur, cei care l-au putut însoți pînă în biroul său.

În preajma vizitei pe care N. S. Hrușciiov urmează să o facă în Franța, cunoscutul ziarist și scriitor francez Pierre Courtade, însoțit de fotografatul Pic, au avut această posibilitate pe care au valorificat-o într-un interesant reportaj publicat în revista „France-U.R.S.S.”.

În fața bisericii Adormirea Maicii Domnului s-a oprit o mașină lungă, neagră, un „ZIM-111”. N-am fi băgat-o în seamă, dacă sosirea ei n-ar fi atras asupra-i, ca un magnet, o ceată de fotografi și cinești sovietici care se amestecaseră, pe semne în mulțimea deputaților, ori fuseseră piții îndărătul arborilor acoperiți de promoroacă...

Din toate părțile îl auzim strigînd: „Nikita Sergheevici! Fiți așa de bun! Aici, dacă vreți!”

Prezența lui Nikita Sergheevici Hrușciiov explozează printre noi ca un carburant de rachetă.

— Vă plimbați?
— Da, nouă ne place frigul. Ce vreți, sintem moscoviți!

Am putea să vă întovărășim?

Sigur, să mergem.
Și am mers. Umblînd prin zăpada înghețată care scriștea sub picioare, ne-am îndreptat către catedrala „Vasili Blajenni”. Deconcertat o clipă de strategia impetuoasă a fotografiilor sovietici, Pic izbutește totuși o străpungere, incurajată de Nikita Sergheevici: „Spuneți-i francezului să nu se sfiască și lăsați-l să-și vadă de treabă. E oaspete!”.

După care Nikita Sergheevici întrebă: „Martie e o lună frumoasă în Franța?”

Cu miinile afundate în buzunarele paltonului, cu chipul surizător sub căciula de astrahan negru, pudrată de zăpadă, Nikita Sergheevici are, un mers ușor, suplu, care ne-a izbit încă atunci cînd, coborînd din giganticul „TU-114” a călcat pentru prima oară pe pămîntul Americii.

Asta s-a întimplat în 1904 sau în 1905, ne povestește Nikita Hrușciiov, aveam dar pe atunci 9 sau 10 ani. Și mă întorceam de la școala din Iusovka, unde tata lucra în minele din Donbass, cînd am văzut un om venind spre mine în fuga mare. Striga că evreii s-au răzvrătit și că vor să proclame un țar evreu. Mi-am pus jos bocsluța și am dat fuga și eu să văd ce se întimplă. Am văzut astfel marilor la scenele cumplite ale unui pogrom, iar a doua zi am văzut la spital cadavrele victimelor. Muncitorii vorbeau despre asta în așezările lor. Cei mai mulți erau împotriva pogromului, dar erau și cîte unii care încuviințau. După aceea

au avut loc mitinguri la care au vorbit laolaltă oratori ruși și evrei care au demascat provocarea, au chemat la unire. Pînă la urmă, chiar cei care luaseră parte la jaf l-au înțeles și l-au aplaudat”.

Viața la Iusovka era atît de grea, încît tatăl lui Nikita n-a putut să-și țină leclorul pe lingă el și a trebuit să-l trimită înapoi, în satul de baștină, la Kalinovka, la bunici. La școala din Kalinovka, învățătoarea l-a remarcat pe băiatul vioi și răzvrătit. „Într-o zi, a povestit Hrușciiov, învățătoarea mi-a spus pe neașteptate: „Nikita, de ce nu-ți faci cruce?” — „Dar nici dumneavoastră nu faceți!”

Am băgat de seamă că a fost foarte mulțumită de răspunsul pe care i l-am dat. Mai tîrziu, am aflat că era o socialist-revoluționară. Într-un rînd, cînd am zăcut bolnav pe moarte în căsuța sărăcăcioasă în care trăiam, învățătoarea mi-a scăpat viața ducîndu-mă la niște oameni înstăriți. Dînsa m-a sfătuit să urmez mai departe învățătura sau măcar să învăț o meserie, dar pentru asta trebuia să plătesc 40 de ruble pe an și nu le aveam”.

Atunci — avea 13 ani — Nikita s-a făcut păstor, apoi s-a dus să muncească ca argat pe o moșie din partea locului, dar învățătoarea îl îndemna mereu să părăsească satul și să plece într-o uzină sau la mină.

Nikita Sergheevici Hrușciiov a contribuit într-o foarte mare măsură la lupta împotriva metodelor birocratice de muncă. Stilul său de muncă este acela al unui om care, înainte de a acționa, înainte de a hotărî, vrea să știe ce doresc oamenii, care sint adevăratele lor nevoi, care este situația reală. Ori de cîte ori este cu puțință, Nikita Sergheevici caută să se informeze direct. De aici și neamăratele vizite pe care le face în uzine și colhozuri.

„Bineînțeles, adaugă Nikita Sergheevici, că există mai multe feluri de a avea legături cu oamenii... Și regii vroiau să-l cunoască pe oamenii... Drept care... se duceau la vinătoare! Se înțelege că nu-l cea mai bună melodie. Trebuie să-l cunoști pe oameni cu adevărat, să le cunoști gândurile cele mai intime”.

La telefon în biroul său

În fiecare săptămînă, de obicei joia, Prezidiul Comitetului Central al partidului se întrunește spre a lua în dezbateri ordine de zi stabilită în prealabil de comun acord. Stabilirea acestei ordine de zi se face cu ajutorul Secretariatului tehnic al Comitetului Central, care primește și transmite propunerile pe care le-a primit. Orice membru al Prezidiului poate să ceară modificarea ordinii de zi stabilită. Cu toții trebuie să studieze în prealabil, problemele și soluțiile propuse. Pentru fiecare problemă se întocmește un dosar separat. Cînd e vorba de probleme foarte importante și complexe, dosarele și proiectele sint pregătite cu ajutorul unor comisii specializate. Fiecare membru al Prezidiului trebuie să studieze înainte de ședință dosarul chestiunii ce urmează a fi examinată. Dacă un singur membru al Prezidiului n-a putut să studieze, într-un motiv sau altul, problema care figurează în ordinea de zi, discutarea ei se amînă. Dacă toți membrii Prezidiului sint de acord cu soluția propusă de raportor, aceasta este adoptată fără dezbateri și fără discuții. Dezbateri au loc atunci cînd există divergențe de păreri. În acest caz, fie că se ajunge la o hotărîre comună, fie că problema este aminată pentru o ședință ulterioară, cînd va fi reexaminată spre a se ajunge la unanimitate de păreri. Cînd au loc discuții, nimeni nu are dreptul să se abțină. Fiecare trebuie să-și exprime părerea. Dacă cineva critică soluția propusă de un din comisi, trebuie ca, la rîndul lui, să vină cu o altă, spre a evita vorbăria inutilă. Această metodă îngăduie, ni s-a spus, să se cerceteze și să se rezolve pînă la 50 de probleme în timpul celor două ore, două ore și jumătate cît durează o ședință a Prezidiului... Să luăm un exemplu: nu prea de mult, conducerea secției de Industrie grea a Comitetului Central a fost informată că s-au descoperit urlașe zăcăminte de nichel în regiunea lacului Baikal, în Siberia.

Imediat, a fost constituită o comisie, alcătuită mai ales din geologi și din reprezentanți ai Comisiei centrale de planificare. Într-adevăr, foarte curînd se vădise că descoperirea acestor zăcăminte era o problemă de importanță națională. Era vorba să se vadă dacă nu cumva trebuiau revizuite prevederile planului septenal și repartitia creditelor. În cea mai mare parte, „birourile” erau de părere să se aștepte viitorul septenal pentru a se începe exploatarea zăcămintelor. Argumentele lor au fost examinate cu grijă, dar membrii Prezidiului au ajuns la concluzia unanimă că descoperirea de lingă Baikal era atît de importantă încît justifica transferul unor credite imediate către această zonă minieră. Și planul septenal a fost în consecință modificat.

Aceleași metode sint folosite și de Consiliul de Miniștri...

În biroul său din Kremlin, Nikita Sergheevici Hrușciiov este înconjurat de obiecte care amîn'esc, fiecare în felul lui, marile probleme care stau astăzi în fața Uniunii Sovietice.

La intrare, în dreapta, se află macheta unei centrale electrice. Iar ceva mai departe, într-un invelis de material plastic transparent, o colecție de spice de porumb tăiat în secțiune. Pe peretele din stînga, se află două hărți mari: una cu emisfera nordică, care cuprinde, neîncîlpuit de aproape, abia despărțite de ghețurile Polului Nord, Uniunea Sovietică și Statele Unite; cealaltă, este o hartă a Uniunii Sovietice pe care sint indicate cu roșu, miliardele

Pierre Courtade

(Continuare în pag. 5-a)

Pe masa de lucru a lui N. S. Hrușciiov, machetele celor mai mari avioane din lume se învecinează cu telefonul alb (firul direct al Kremlinului), cu un telefon negru obișnuit, o cutie de creioane, un bust al lui Lenin, un coup-papier și o carte care-și așteaptă rîndul...

- **Există ființe raționale pe alte planete**
- **Se pot stabili legături cu aceste ființe**
- **Cînd vom recepționa primele știri**

Dacă pentru un viitor nu prea îndepărtat, ne putem aștepta la explorarea planetelor din sistemul nostru solar cu ajutorul rachetelor cosmice, nu putem spune același lucru și pentru aștrii din alte sisteme planetare. Nu există însă și o altă cale de a afla ce se petrece pe planetele stelelor vecine? Nu s-ar putea folosi, în acest scop, mijloacele de radio comunicație moderne? La aceste întrebări răspunde cunoscutul astrofizician și radioastronom sovietic I. S. Șklovski.

Este posibilă astăzi stabilirea unor legături prin radio cu ființe care populează planetele din sistemele astrale învecinate?

Radiofizica este o știință tină. Istoria radioului abia dacă depășește șase decenii. Cu toate acestea în ultimii ani radiofizica a cunoscut o dezvoltare impetuoasă.

Încă înainte de ultimul război, savanții sovietici L. I. Mandelștam și N. D. Papaleksi au calculat teoretic posibilitatea stabilirii unei legături cu Luna prin radiolocație. Pe atunci, întreprinderea reclamei folosirea celei mai puternice aparaturi de radio-emisie și a celei mai sensibile aparaturi de radiorecepție. Căci fasciculul de radiație electromagnetică avea de învins o distanță de 380.000 de kilometri, după care trebuia să atingă suprafața Lunii și să se întoarcă pe Pământ.

Experiența a avut loc în 1945, iar în primăvara anului 1959, un grup de oameni de știință americani au stabilit legătura prin radiolocație cu planeta Venus, ajungînd cu un fascicul de radiație electromagnetică pînă la o distanță de aproximativ 50 de milioane de kilometri.

Datorită progresului realizat în radioastronomie, a devenit posibilă construirea unor radiotelescoape cu un diametru al oglinzilor de 75 de metri. Acum, sînt în curs de elaborare proiectele unor radiotelescoape și mai mari, cu diametrul oglinzii de 250-300 metri. S-au înregistrat succese uimitoare și în crearea de aparate de recepție suprasensibile. Au fost construiți amplificatori de un tip nou, foarte sensibili.

Ce distanțe pot acoperi astăzi comunicațiile prin radio, în cazul folosirii celor mai puternice și mai perfecționate aparate existente? Un calcul elementar, pe care îl poate face orice specialist calificat, arată că se pot obține rezultate uimitoare. În zilele noastre comunicațiile prin radio pot acoperi distanțe inter-astrolare de pînă la 10 ani lumină. Într-o sferă cu raza de 10 ani lumină se află câteva zeci de stele. Dacă în jurul vreuneia din ele se rotesc planete și dacă pe aceste planete există ființe raționale care au un nivel de cunoștințe științifice și tehnice cel puțin asemănător cu al nostru, radiosemnalele transmise pot fi interceptate cu ajutorul mijloacelor de care dispunem în prezent.

Am mai amintit de radiotelescopul, în curs de construcție, cu diametrul oglinzii de 300 de metri. Cu ajutorul lui vor putea fi recepționate, chiar și în cazul cînd sensibilitatea aparaturii de recepție va rămîne aceeași, semnale de la distanțe măsurînd sute de ani lumină. Amintim că în interiorul unei sfere cu raza de 100 de ani lumină există aproximativ 10.000 de stele.

Tehnica modernă răspunde afirmativ la întrebarea privitoare la posibilitatea stabilirii de legături prin radio cu civilizațiile existente, probabil, în alte lumi.

Pe ce lungime de undă s-ar putea realiza comunicațiile interstelare?

Foarte recent, doi mari fizicieni europeni, Philip Morrison și Giuseppe Cocconi au făcut o amplă analiză teoretică a acestor probleme, în paginile revistei „Nature”. Gama lungimilor de undă pe care vor trebui să fie realizate emisiile și recepțiile semnalelor de pe alte planete este limitată de doi factori. În primul rînd, aștrii sistemului nostru solar sînt izvoare destul de puternice de ra-

dioune. Pentru a ocoli aceste „furtuni cosmice” trebuie să folosim unde mai scurte de 30 de centimetri. Pe de altă parte, existența atmosferei pe planetele de pe care am putea primi radiosemnalele ființelor raționale reduce gama de unde scurte, excluzînd posibilitatea folosirii lungimilor de unde sub un centimetru. Totuși, chiar și aceste limite sînt nepermise de mari. Morrison și Cocconi au exprimat, după părerea mea, o idee strălucită, susținînd că lungimea de undă pe care trebuie să o folosească ființele raționale pentru a comunica între sisteme astrale diferite se apropie

următorul argument. După cum arată datele obținute de astrofizicieni, toate stelele se rotesc. Cel mai repede se rotesc stelele albastre, fierbinți. La ecuator, viteza lor de rotație atinge 300-400 kilometri pe secundă. Stelele mai reci și mai puțin masive se rotesc cu o viteză mai mică. Viteza de rotație scade simțitor la aștrii nu cu mult mai fierbinți decît Soarele. Toate stelele cu temperatura sub 6.500 de grade (amintim că temperatura suprafeței Soarelui este de aproximativ 6.000 de grade) se rotesc cu viteze relativ mici. Viteza de rotație a Soarelui, la ecuator, este de

cu ființe raționale timp de câteva milioane de ani, Galaxia ar trebui să aibă cel puțin câteva milioane de stele înconjurate de planete pe care să fie posibilă și astăzi existența ființelor raționale. Într-o sferă cu o rază de 100 de ani lumină ar trebui să existe câteva stele de acest fel.

Ce măsuri au luat astronomii și astrofizicienii din diverse țări ale lumii pentru stabilirea de legături cu alte sisteme planetare?

Acum câteva luni, la Observatorul național de radioastronomie al S.U.A. (condus de cunoscutul astronom O. L. Struve, strănepotul fondatorului Observatorului de la Pulkovo), au fost inițiate o serie de lucrări practice în această direcție. A fost elaborat un proiect cu caracter special, așa numit proiect „Ozma”, care prevede realizarea unei aparaturi de recepție ultrasensibile de unde de 21 centimetri. La elaborarea acestei aparaturi s-a ținut seama de cerințele specifice pentru rezolvarea acestei probleme. S-a prevăzut ca la sfîrșitul anului 1960 să se termine construcția aparaturii, care va fi combinată cu un radiotelescop cu diametrul oglinzii de 25 de metri.

În prima etapă se va încerca stabilirea de comunicații prin radio cu cele mai apropiate stele similare Soarelui. Este vorba de stelele Tau Ceti și Epsilon Eridani — aflate la aproximativ 11 ani lumină depărtare de Soare. Pentru prima etapă se prevede numai recepționarea sistematică a radiosemnalelor emise de aceste stele.

Ce părere aveți despre acest proiect?

Proiectul mi se pare foarte interesant și merită toată atenția. E de la sine înțeles că nu trebuie să așteptăm rezultate imediate. S-ar putea să treacă multe decenii pînă să se recepționeze un semnal artificial emis de ființe raționale în alte lumi. Și chiar după ce vor fi recepționate semnalele artificiale va mai fi nevoie de mult timp pentru stabilirea de legături bilaterale. Pentru că distanțele ce despărț o stea de alta sînt foarte mari. Răspunsul la o eventuală întrebare adresată stelelor sus amintite ar ajunge la noi după aproximativ un sfert de veac.

Ideea pluralității lumilor cu ființe raționale a fost enunțată pentru prima oară de Giordano Bruno, cu mai bine de trei sute de ani în urmă. Succesele grandioase ale științei contemporane ne permit să verificăm această afirmație. Și nu este exclus ca în anii următori să obținem vești de la locuitorii altor lumi.

Ce declară profesorul I. S. ȘKLOVSKI

de 21 de centimetri, lată și explicația acestei supoziții. În 1945, cunoscutul astronom olandez Van de Hulst a enunțat ideea că atomii de hidrogen din spațiul interstelar trebuie să radieze, în anumite condiții, unde hertziene cu o lungime de 21 centimetri. În 1948, autorul acestor rînduri a calculat teoretic intensitatea radiației și a demonstrat că ea poate fi observată integral cu mijloacele oferite de radiofizica acelor ani.

În 1951, cu ajutorul unei aparaturi speciale, a fost „recepționată”, aproape simultan, în America, Olanda și Australia „radiovocea” hidrogenului interstelar. Astăzi, oamenii de știință ascultă, în mod obișnuit, „vocea Cosmosului” pe unda de 21 centimetri.

Dat fiind că fiecare civilizație a trebuit să ajungă inevitabil, într-un anumit stadiu al evoluției ei, la descoperirea acestei posibilități unice de studiere a radiovocii hidrogenului interstelar, ne putem aștepta ca fiecare societate civilizată să dispună de o aparatură destul de puternică, capabilă să recepțeze această undă.

Trebuie să adaug că hidrogenul este elementul cel mai răspîndit din Univers, iar radiațiile pe unda de 21 centimetri sînt, într-un fel, etalonul natural al lungimilor de undă.

Lată deci motivele pentru care unda hertziană de 21 centimetri este menită să devină mijlocul de radiocomunicație interstelară între ființele raționale.

Realizarea legăturii dintre două lumi ne-am putea-o imagina aproximativ în felul următor: prin intermediul unui emițător foarte puternic, acordat pe lungimea de undă de 21 centimetri, se vor emite, de pe una din planete, radioimpulsuri de proveniență artificială vizibilă cum ar fi, de pildă, codul cel mai simplu care comunică doar câteva cifre: 1, 2, 3, 4...

Radiotelescoapele moderne emit unde cu o mare precizie în ce privește direcția. De aceea, atunci cînd se încearcă stabilirea unor asemenea legături este necesar, în primul rînd să se transmită semnalele în direcția stelelor care, dintr-un motiv sau altul, pot fi considerate ca fiind înconjurate de o familie de planete. Atunci cînd, după un interval de timp indeajuns de mare, se va primi răspuns la semnalele emise, vom putea alcătui un „limbaj interstelar” cu ajutorul căruia se vor transmite și se vor recepționa orice fel de informații.

Se poate presupune că în jurul aștrilor aflați în sfera accesibilă radiocomunicațiilor moderne există planete populate de ființe raționale?

La această întrebare voi răspunde afirmativ. Avem temeiuri să considerăm că în Galaxie trebuie să existe un număr destul de mare de stele înconjurate de planete.

În favoarea acestei ipoteze pledează

numai aproximativ doi kilometri pe secundă. Care este cauza modificării în salturi a vitezei de rotație a stelelor relativ reci, inclusiv a Soarelui?

În mecanică există noțiunea „momentului cantității de mișcare” și legea care arată că acest moment rămîne neschimbat în sistemele izolate. Sistemul solar este și el un sistem izolat. O mare parte din „momentul cantității de mișcare” a sistemului solar privește planetele. Dacă întimplarea ar face ca planetele să cadă pe Soare (ceea ce nu este imposibil) viteza de rotație a Soarelui ar crește dintr-odată, la ecuator, pînă la 100 de kilometri pe secundă. De aici se poate trage o concluzie importantă și anume că stelele relativ reci au viteze mici de rotație din pricină că sînt înconjurate de planete care „și-au însușit” partea principală a „momentului cantității de mișcare”.

Cel puțin câteva miliarde de stele, din care o mare parte sînt un alter ego al Soarelui, au o mișcare de rotație foarte înceată. Pe baza celor expuse mai sus se poate presupune că ele sînt înconjurate de sisteme planetare.

Este de la sine înțeles că nu există viață pe toate planetele. Pentru asta ar fi nevoie ca planetele să aibă o masă suficientă spre a menține atmosfera și să fie situate la o distanță convenabilă de astrul lor, pentru că altfel s-ar putea aprinde sau, dimpotrivă, ar putea îngheța etc.

De asemenea, trebuie să se aibă în vedere că ființele raționale pot apare numai ca un rezultat al unei evoluții îndelungate a materiei vii, pentru care sînt necesare multe sute de milioane sau chiar miliarde de ani. Dacă, de pildă, am presupune în mod convențional că o planetă poate rămîne populată

La radiotelescopul institutului de fizică din Moscova.

O zi la Kremlin cu N.S. Hrușciiov

(urmare din pag. 3-a)

de ruble ce vor fi investite în cursul planului septenal, în fund, chiar pe birou, se află o statuie a lui Lenin în cunoscuta-i atitudine de orator: în picioare, cu brațul întins drept înainte.

Din înaltul teraselor Kremlinului, la picioarele zidurilor masive, acoperite pe jumătate cu zăpadă, pot fi văzute șiruri de tunuri vechi; sînt tunurile Marii Armate pe care Napoleon a trebuit să le părăsească în Moscova incendiată și pe cimpurile înghețate ale retragerii lui din Rusia. „Puteți să luați unul” — ne spune Nikita Sergheevici, glumind.

Dar dacă amintirea războiului național din 1812 este scumpă rușilor și tuturor sovieticilor, că amintindu-le de o invazie respinsă, toată lumea știe aici că acești ani tragici ca și aceia ai războiului Crimeii, sînt de un trecut apăsător pentru totdeauna. De un secol încoace, Franța și Rusia, apoi Uniunea Sovietică, au fost, la moduri diferite, cum spunea Nikita Hrușciiov „asociate la un ciștig comun”. De fiecare dată cînd această asociație a slăbit, cele două țări au avut de suferit, iar de ciștigat n-au ciștigat decît dușmanii păcii în Europa și în special imperialismul german.

„Muncitorii ruși, spune Hrușciiov, priveau cu invidie spre Franța. Convingerile republicane erau foarte răspîndite și ura împotriva țarismului era în mod firesc legată de devotamentul pentru ideile revoluției franceze, care răsturnase monarhia.

Poporul nostru, urmează Nikita Hrușciiov, prețuiește Franța pentru că își aduce aminte de lupta plină de abnegație a poporului francez împotriva fascismului. Cel de al doilea război mondial a fost ciștigat de o coaliție cerută de interesul comun, situația geografică a celor două țări ale noastre și de primejdia militarismului german. Dacă înaintea celui de al doilea război mondial guvernul francez ar fi înțeles gravitatea primejdiei germane și ar fi încheiat cu Uniunea Sovietică un acord trainic, războiul n-ar mai fi avut loc. Iar dacă războiul ar fi izbucnit totuși, pierderile ar fi fost cu mult mai mici”.

CRONICA IDEILOR

O nouă perspectivă a supra planetei noastre

Cercetarea Cosmosului cu ajutorul sateliților artificiali și al rachetelor cosmice deschide noi perspective de cunoaștere a corpurilor cerești apropiate: Luna, Soarele, planetele Venus și Marte. Datele care s-au obținut și se vor obține, au o valoare deosebită și prin aceea că îmbogățesc într-o măsură însemnată cunoștințele despre propria noastră planetă. Cu ajutorul lor vom reuși să ne apropiem de o înțelegere mai exactă a unora dintre procesele care se petrec pe suprafața Pămîntului și care, din diferite motive, nu le putem urmări pînă la capăt pe planeta noastră. Să ne referim, de exemplu, la originea munților și a continentelor. Datorită prezenței atmosferei și a vieții, starea actuală a suprafeței planetei pe care o locuim este cu totul diferită de cea originară. Nu același lucru s-a întimplat, însă, pe Lună. Transformările intervenite în existența sateliților noștri naturali, de la constituirea sa ca un corp ceresc rece, n-au anulat formele de relief primare, originare. Astfel, studiul Lunii ne poate apropia mai mult de cunoașterea reliefului originar al planetei noastre și a cauzelor care l-au produs și, prin aceasta, la o înțelegere mai bună a istoriei geologice a Pămîntului.

Printre informațiile prețioase obținute cu ajutorul rachetelor cosmice sovietice care a fotografiat Luna este constatarea că fața invizibilă a Lunii are un relief mai puțin accidentat (mai puține „mări”, cratere, munți) decît partea vizibilă. De unde concluzia că Pămîntul, într-un fel sau altul, a influențat relieful Lunii, și invers, Luna la rîndul ei, a influențat relieful planetei noastre. Ca atare, este pe deplin firesc să ne îndreptăm cercetările și în această direcție pentru a explica mai exact starea actuală a planetei noastre. Astrogeologia apare deci ca o dezvoltare firească a geologiei.

Circulația atmosferică pe planeta noastră este mult influențată de prezența lanțurilor muntoase, a mărilor, a oceanelor întinse etc. În schimb, din acest punct de vedere planeta Marte este un fel de „continent ideal”, fără munți, mări și oceane. Planeta Marte ne oferă, așa dar, condiții optime pentru studiul deplasării maselor de aer, deplasare condiționată doar de încălzirea neuniformă a planetei. Datele furnizate de planeta Marte vor arunca o lumină nouă asupra proceselor atmosferice terestre. Același lucru se poate spune și despre legea zonalității, care se manifestă atât pe Pămînt cît și pe planeta Marte: pe măsură ce ne apropiem de ecuator tundra se transformă în taigă, taiga în stepă, stepa în pustiu etc. Pe „continentul ideal” consecințele acestei legi se pot urmări mai ușor decît pe Pămînt.

Problema apariției și dezvoltării vieții, precum și a diferitelor forme pe care le îmbracă viața, este o problemă științifică de cea mai mare importanță. Studiul formelor de viață care ar putea exista pe Marte și eventual pe Venus va însemna o contribuție însemnată la dezlegarea problemelor originii și dezvoltării vieții pe Pămînt. După unii astronomi, condițiile actuale de pe Venus corespund epocii care a precedat apariției vieții pe planeta noastră, în vreme ce condițiile actuale de pe Marte par corespunzătoare epocii dispariției vieții. Deocamdată avem de-a face doar cu ipoteze, dar foarte curînd, atunci cînd se vor putea trimite rachete cosmice în apropierea planetelor mai sus amintite, datele ce vor fi culese „la fața lo-

prof. univ. Călin Popovici

(Continuare în pag. 11-a)

Pornesc tractoarele

Comerțul exterior al Uniunii Sovietice

Potențialul economic al unei țări poate fi judecat și după amploarea comerțului exterior, după relațiile și legăturile comerciale pe care țara respectivă le are cu alte state. Greutatea specifică a exportului și importului în balanța comercială internațională constituie de asemenea un indice important al gradului de dezvoltare economică a unei țări.

Analizînd, sub acest aspect, balanța comerțului exterior al Uniunii Sovietice ajungem la o constatare extrem de semnificativă. În comparație cu anul 1938, comerțul exterior al Uniunii Sovietice a crescut în 1959 de 20 de ori, atingînd cifra de 42 miliarde de ruble.

Dezvoltarea impetuoasă a comerțului exterior este o consecință directă a progresului multilateral realizat de întreaga economie sovietică și, în primul rînd, de sectorul industrial. În această direcție, sînt grăitoare cifrele privitoare la creșterea ponderei industriei sovietice în balanța producției industriale mondiale. Dacă Rusia prer evoluționară deținea doar 3 la sută din producția industrială mondială, Uniunea Sovietică deține în prezent aproximativ 20 la sută din totalul acestei producții.

Dinamica dezvoltării economiei sovietice se reflectă nemijlocit în dinamica balanței comerțului exterior al U.R.S.S. În 1959, comerțul exterior al Uniunii Sovietice a înregistrat un spor de 20 la sută, egal cu circa 7 miliarde de ruble, cifră care întrece cu aproape 2 miliarde valoarea totală a schimburilor comerciale sovietice în 1938.

Uniunea Sovietică ocupă o poziție tot mai importantă pe piața comerțului internațional. Deosebit de însemnat este faptul că ritmul dezvoltării comerțului exterior al U.R.S.S. este mult mai rapid decît ritmul dezvoltării comerțului exterior al celor mai dezvoltate state capitaliste. Astfel, față de anul 1955, comerțul exterior al Uniunii Sovietice a fost în 1959 de 162 la sută. Raportat la același an, comerțul exterior al Republicii Federale Germane a fost în 1959 de 153

la sută, al S.U.A. de 122 la sută, al Canadei de 120 la sută, al Angliei de 113 la sută și al Franței de 112 la sută.

Semnificativă pentru capacitatea industrială a Uniunii Sovietice este și structura balanței comerțului ei exterior. În comparație cu anul 1953, exportul de minereu de fier a crescut în 1959 de la 6,3 milioane tone la 13,4 milioane tone, exportul de țife și produse petrolifere: de la 4,2 la 25 milioane de tone, cherestea: de la 1,3 milioane la 4,4 milioane metri cubi, laminat din metale feroase de la 1,2 la 2,4 milioane tone. În balanța comerțului exterior al Uniunii Sovietice un loc tot mai important îl ocupă mașinile și utilajul industrial. În anul 1938, acest capitol reprezenta doar 5 la sută din totalul exportului, iar în 1959 a fost de 21 la sută. Numărul automobilelor sovietice exportate se ridică de pe acum la 300.000, iar al tractoarelor la 65.000.

În balanța comerțului exterior al Uniunii Sovietice locul cel mai important îl ocupă țările sistemului socialist. Trei sferturi din schimburile comerciale sovietice sînt îndreptate spre aceste țări. Volumul schimburilor comerciale dintre U.R.S.S. și unele țări socialiste a și atins nivelul schimburilor existente între țările capitaliste cele mai dezvoltate. Schimburile comerciale dintre U.R.S.S. și R.D.G., de pildă, au fost în 1959, de 7,7 miliarde de ruble, fiind superior volumului schimburilor comerciale dintre S.U.A. și R.F.G. și doar cu puțin inferior schimburilor dintre S.U.A. și Anglia. Primul loc în comerțul exterior al Uniunii Sovietice îl ocupă R.P. Chineză, cu 8,2 miliarde de ruble. Pe aceeași linie, meru ascendentă, se dezvoltă schimburile comerciale dintre U.R.S.S. și celelalte țări de democrație populară din Europa și Asia. Aceste relații se dezvoltă pe baza trainică a colaborării frățești și a într-ajutorării reciproce, în vederea obținerii unor progrese tot mai însemnate pe calea socialismului.

O cetate a științei și culturii la Tallin

În capitala R.S.S. Estone, Tallin, se construiește un mare ansamblu de clădiri destinate a găzdui importante instituții culturale și științifice. Printre acestea se află Conservatorul și Institutul de arte plastice, o școală medie de muzică și o școală de coregrafie. Împreună cu teatrul de operă, sala de concerte „Estonia” și Academia națională de științe, noile clădiri formează un armonios ansamblu arhitectural înconjurat de parcuri și bulevarde. În același ansamblu va fi integrată și clădirea prezidiului Academiei de Științe a R.S.S. Estone și a bibliotecii centrale a Academiei, cea mai mare bibliotecă estonă, cu un milion și jumătate de volume.

V. Doscău

e zidurile acestea cu nuanță de carmin nacarat, umbrite de răsuflarea de fum a orașului, a coșurilor înalte ale uzinei... mam mai apropiat odată...

Le-am mai văzut umbra evocare a singelui încheșat, într-o zi când mă pierdusem în labirintul străzilor, mergind către partea de nord a orașului.

Nu știam atunci că trec pe sub umbra istoriei, înaintind pe sub umbra răsturnată de zidurile înalte care merg mult în paralelă cu șoseaua. Dar aveam senzația că din aceste ziduri palpita prezențe umane.

Intreaga hartă a Leningradului, privită în reprize istorice, poate evoca conștiinței avizate o nesfârșire de date, de fapte, de documente umane. Ochiul și indexul pot întâlni, urmărind rețeaua străzilor și cartierelor, la fiecare pas, un monument care să marcheze unul din pașii fără oprire ai poporului rus.

Astfel, bănuiam că aceste ziduri, ale unui edificiu al cărui nume nu-l cunoșteam, cuprindeau în ele un prea cunoscut capitol al frământărilor ani.

Am înțeles aceasta când am știut, trecind dincolo de zidurile de carmin nacarat, că mă aflu pe pământul Putilovkai: **Krasnii putiloveț**. Acesta era numele vechi al uzinei încărcată de glorie. În botezul de foc al luptelor și în singele lui Octombrie Roșu, prin moartea unui mare luptător al Revoluției, Serghei Mironovici Kirov, bătrina uzină a căpătat un nume care s-o patronizeze cu cinste: „Uzina Kirov”.

Pătrunzind și vizitând bătrina uzină, am înțeles de ce încercasem senzația că în zidurile ei palpita prezențe umane.

O mare vilvătăie din flacăra Revoluției din Octombrie a țâșnit dintre aceste ziduri cu nuanță de carmin nacarat.

Singele Revoluției! O mare citime din singele Revoluției, al proletariatului rus, mărturisește parcă prezența eroică-dramatică, în nuanța zidurilor de carmin întunecat. Când știi și îți amintești epopeea Leningradului, din primul răsărit al „Aurorei”, când au răsunat salvele salvatoare ale omenirii, nu poți să nu simți prezențe umane în zidurile bătrânei uzine. Nu poți să nu aștepți ca nuanța de singe întunecat de fumul deceniilor să prindă să filfie cu o vigoare victorioasă, ca un steag roșu de măsură legendară, fantastică.

Este destinul marilor uzine, al vetrelor largi ale muncii, al citadelor muncii, să urce în vreme și în voalul istoriei cu ritm și clamoare de epopee.

Cintăreții, aezii homerici, au închinat epoei cetăților lumii cuprinse de glorie și măcinate de milenii. Theba, Troia, Cartagina, Ninive trăiesc în ritmurile limbilor moarte.

Dar citadelele muncii care s-au acoperit de gloria cea mai umană, mai lipsită de fumul vanității, citadelele muncii care au pomit dintre zidurile lor lupta împotriva lumii vechi, cetățile acestea care se numesc Putilovka, sau mai curând Kirov, Grivița noastră și toate uzinele și fabricile unde s-au călit suferințele și brațele Revoluției sociale, lor nu le ajung ritmuri care să le afle și să le întrecă măsura, cîntindu-le nemăsurata grandoare.

★

Nu caut să substituie zilei reci, limpezi de toamnă leningrădene, decorul dramatic pe care mi s-or fi părut că-l cer senzațiile, impresiile mele, evocând trecutul furtunos și glorios al uzinei pe când se numea „Krasnii-putiloveț”.

Ziua era generoasă în lumina de aur filtrat pe care o trecea peste peisajul citadn, peste cerul și clădirile uzinei, dar eu o vedeam neguroasă, în acea instabilă lumină cenușie a zilelor de răsvrătire a naturii nordului.

Ființa mea alunecă vertiginos, nesimțit, înapoi, pe jgheabul istoriei. Sint zilele lui Octombrie 1917, „neuitatul an”.

Sint primele zile ale Revoluției. Armatele albilor, ale lui Kerenski, ale lui Krasnov năvălesc către zidurile Petrogradului Roșu. Intre zidurile uzinei, putilovștii din găzile roșii și-au strîns rîndurile de altădată. De altădată? De când? Sint rîndurile, poate mai rîrite ale celor ce au luptat să scoată junkerii și mușegașii burgez din Palatul de larnă, din Smolnii, cei care au apărut uzina, roșia uzină zugrăvită mai roșu, mai incins cu singele lor...

Au ieșit în plutonul dintre zidurile uzinei. Mă țin după ei cu răsuflarea oprită de emoție, de tensiunea neobișnuită a clipei... Alerg după umbrele evocate. Gărzile roșii putiloviste au ajuns pe înălțimea Putilovkai.

Ah, cum se luptă, cum cad și cum înving muncitorii putilovști hoardele albe care vor să destrame marele vis împlinit: Revoluția, Puterea Sovietică...

Brațele acestea virtuose, care toarnă metalul, care bat niturile, brațele acestea care sub incendiul creator din forjele uzinei sint puternice brațe de mărgean, de rubin de carne, colorate de vilvătăile vetrelor uzinei, apără Petrogradul Roșu...

Brațele acestea au făcut minuni.

Sint zilele de început ale Marelui Octombrie... Krasnii putiloveț e arsenalul Revoluției... Brațele acelea de mărgean, de rubin viu de carne, sub reflexele de foc ale uzinei făuresc tunuri noi, tunuri care să desfundă peretele opac al istoriei, să spargă zărilor surde ale lumii și timpanele nepăsătoare ale țiritoarelor grăsunе, stăpînii vieții de pină în pragul acestor zile. Porțile uzinei s-au dat în lături. Linia ferată e liberă. Un tren! Pornește un tren. Ultimul tren al istoriei vechi?... E primul tren blindat care deschide drumul istoriei noi!... E primul tren blindat ieșit din uzină, din bătrina uzină. E trenul blindat nr. 1... **Trenul Revoluției...**

Brațele acelea roșii sub reflexele uzinei l-au fărîțit. Brațele acelea de mărgean, de rubin de carne, l-au pus în mișcare. Ele manevrează armamentul de tip „zenitnii”, pe care l-au creat, cu care au înzestrat trenul.

Ah, ce ploaie, ce tuse uriașă de foc varsă trenul blindat nr. 1 asupra hoardelor albe!... O! cum se

Generația septenlului...

RADU BOUREANU:

CITADELA

răstoarnă escadroanele cazacilor generalului Krasnov I Cail, doar săracii cai te înfiară, cu pintecele sparte, s-au răsturnat pe spate, zvicolind din picioare, ca niște rădăcini smulse din pământ de un uriaș ciclon. Dar nu sint clipe și răgazuri pentru milă... Veacuri întregi mila n-a venit în șei pe spinările cailor către viața celor neîmbrățișați cu dragoste sau cu milă omenescă.

Imagini din marea frescă a unei eroice și veșnic tinere uzine

Uzina străveche și răzbunătoare a pornit cu toată zestrea de fulgere ale urii, ale faurilor care s-au călit cu dogoarea focalui și cu dogoarea răbdării, cu vibrațiile și ecurile loviturilor grele de ciocane. Uzina bătrină trăznește prin toate gurile de foc ale copilului pe care l-a născut, prin gurile de foc ale trenului blindat nr. 1, ale trenului-simbol. Ah, cite trenuri și-au sticlit siluetele grele de oțel în goana către front!... Toată memoria ne-a fost străbătută de goana acestor trenuri către gloria și victoria Revoluției...

Vă aduceți aminte, bătrini veterani putilovști? Eu îmi aduc aminte cu voi despre ce ați înfăptuit pentru noi, pentru omenire. Trenuri și platforme blindate, pe care armata, tinăra roșie armată a înaintat în miezul de foc al luptei a străbătut încercuirile, a încercuit furtunile negre ale contrarevoluției!... Aud și acum acele trenuri șuierînd victorios în memoria lumii proletare.

Acesta este trecutul uzinei. Dacă mă întorc din adîncul perspectivei istorice a eroicelor zile, smulgîndu-mă decorului cenușiu închipuit, cu flăcări și fum, cu grindina de fier al zilelor Revoluției, văd ziua rece și limpede a toamnei din nord, a toamnei leningrădene... Și înțeleg de ce am avut senzația, într-o zi când rătăceam prin partea de nord a orașului, că în zidurile bătrânei uzine, palpita prezențe umane...

★

Bătrina uzină e un vast muzeu. Bătrina uzină e uzină vie. E cea mai vie uzină, fiindcă ea dă viață nouă și imbold altor uzine, altor fabrici. Străbunica dă viață și imbold cu faptele ei vechi, cu zestrea ei de fapte în slujba Revoluției și a fărîrii statului tinăr sovietic.

Are străbunica în casa ei ceva care seamănă cu o creșă a ideilor și experiențelor tehnologice — se numește soiul așa de creșă: „Biroul tehnologiei de perspectivă”. Cu dioptriile ei mari, străbunica privește în adîncul vremii de miine, și-i învață și pe mezinii de peste tot cuprînsul rusesc, uzinele și fabricile sovietice, pe oamenii muncii care le animă, să privească adîncul vremii ce vine.

Bătrina uzină e uzină vie; bătrina uzină e un vast muzeu. La tot pasul se înalță în fața conștiinței tale taliile înalte ale unor zile de neuitat, gesturile unor neasemuite clipe, chipurile unor oameni simpli și mari.

Ca într-un vast muzeu, în acest muzeu al vieții, al luptei, al muncii, mă călăuzește un ghid, un om sovietic, un strănepot al bătrânei uzine, al putilo-

viștilor de altădată, al marilor zile ale neuitatului an 1917 și al celor ce i-au urmat nu mai scăzuți în fapte pline de strălucire și flacăra revoluționară.

Ghidul meu știe tot, le are pe toate în singe. În secția mecanică mă duce cu o gravă și simplă reculegere către o mașină la care nu lucrează nimeni. E încercuită cu bare de fontă vecbea mașină. E curată, strălucеște metalul ei vechi, de parcă acum s-a ridicat de pe ea mina ce a lustruit-o. Imi spune că la sfîrșitul veacului trecut, aici, la această mașină lucra strungarul Mihail Ivanovici Kalinin.

Își amintește străbunica, bătrina uzină... Soarele de toamnă molcuț ferecă în aur stins piața largă și statuia lui Ilici. Își amintește străbunica... Era în mai, în neuitatul an. Ilici vorbea în ziua aceea de mai și prin bătrînele încheieturi ale uzinei treceau fiorii nădejilor, ai marilor nădejdi. Pe aria ei largă, uzina îi simțea grei de încrîncenare pe miile de putilovști ce-l ascultau pe Ilici... Le vorbea despre sarcinile proletariatului în revoluție...

Își amintește străbunica, nimic nu uită din clipele mari, din anii uriași ai vieții copiilor ei, putilovștii, din cuvintele și gesturile epocale ale lui Ilici...

Își amintește... Era în noaptea de 28 spre 29 octombrie. Ilici a venit din nou și le-a vorbit putilovștilor. Nu le-a vorbit, i-a aprins în făclia gândului și cuvîntului său să pornească să aperse Revoluția proletară înfăptuită, pe care cătau s-o spulbere dușmanii omului simplu.

★

E firesc ca în vastul muzeu al uzinei Kirov să vină fără încetare, din întreaga Uniune, din întreaga lume, comuniști și necomuniști, oameni care muncesc cu brațele, oameni care despică miezul tainelor firii cu gîndul, savanți, artiști, luptători sociali, poeți.

Nu sint cadre de muzeu, așezate pe pereții, pe zidurile uzinei, dar sint zugrăveli neșterse niciodată, în piatră, în cărămidă, în fier, în fontă, în țărina saturată de sudoarea și singele din trecut, al proletariatului. Strălucesc locurile de prețiosul singe încheșat. Aici a curs și singele lui Ilici. Strălucesc zidurile de lumina glorioaselor fapte și nu sint culori mai bogate, mai intense, mai evocatoare în multe pinze ale marilor muzee, ca în nezugrăvitele fapte ale zilelor de luptă din timpul revoluției și nici modele mai demne de penele vrăjite și de condeie măiestre decît eroii muncitorimii și chipul luminos, de flacăra înaltă și nestînsă a genului care le-a dat lumină și mișcare: Ilici!

De aceea muncitorii, copiii de azi, strănepoții celor de altădată, ai putilovștilor sint mindri de bătrina zină. Sint plini de acea mindrie creatoare a clasei lor. Sint mindri nepoții și strănepoții putilovști de gloria seculară a bătrînei uzine!

★

Ar trebui, poate, să înscrul nume, să desenez cu linii puternice portrete; să aduc în pagini exemple, oameni, tovarăși care să ilustreze generația de muncitori frunțași ai uzinei, așa cum o cere un documentat și realist reportaj... Dar eu nu am întreprins un reportaj. Eu am altoit pe sensibilitatea și viziunea proprie, o coardă nervoasă, vibrații, imagini din marea frescă a eroice și veșnic tinere uzine.

Nume? Aș putea vorbi de Vitali Ghiss, de Piotr Petrovici Belavni, muncitori din uzina Kirov, de Vladimir Iakumovici Karasev, care e tovarăș de muncă a lui Vitali Ghiss. Karasev, mi se spune, are o concepție și o pregătire pe care ar jîndui o mulți savanți în materie. Karasev e un inovator; a dăruit tehnicii nenumărate tipuri de instrumente, care au prilejuit economii demne de luat în seamă. Numele alcătuiesc liste; numele stau pe panouri de onoare, încadrate cu purpuria culoare a veșniciei mișcării, a luptei, împotriva răului, împotriva vechiului.

Dar numele sint pretexte pentru a pune în ecuație entități umane, care devin tipice generalizîndu-se. Deci, vom spune: tendința generală este să atingă nivelul superior. Acel nivel care este atins cu eforturi conștiente, cu preocuparea calității și a randamentului cel mai suit, pentru a asigura mult pentru mulți.

★

Nu știu, poate am văzut prea mult și am înțeles prea puțin. Poate am văzut prea puțin din cit așa fi putut să văd, din cit am avut prilejul să văd... Poate a fost prea strîns în lămuririle șale ghidul meu, ciceronele care m-a condus prin meandrele istoriei uzinei, a istoriei Revoluției însăși, după a mea părere (pentru că în acest colț, în acest unghi al trecutului revoluționar se răsfrînge parcă o covîrșitoare înlînțuire de fapte și de cauze care au ajutat Marele Octombrie).

Străbătînd aleile care despart corpurile de clădiri ale uzinei, imi joacă în priviri acea bogăție a paletei naturale, a policromei palete pe care o alcătuiesc florile pe plābandele aleilor largi. Cit de mult exprimă acest lucru! Muncitorimea e avidă de frumos, de culoare... Acum poate să-și ofere cu prisosință chiar, beția de culoare și frumos... Fiindcă... Fiindcă... imi amintesc... Cum erau înfățișate peisajul industrial, atmosfera de fabrică, condițiile de muncă, culoarea, climatul fabricilor, uzinelor în vechea Rusie, pină în pragul marii deșeptări, a Revoluției și așezării omului, a muncitorului în condiția umană.

Paginile de roman, filmele, ne documentau cu prisosință. Sumbre existențe, inumane condiții. Ateliere șubrede, neîncălzite, securitate a muncii: nulă.

Am văzut bătrina uzină, vechiul leagăn al putilovștilor, izvorul primilor revoluționari, poate. Am văzut bătrina uzină Kirov, am văzut Revoluția... Uneori, edenul era zugrăvit, sintetizat într-o imagine, în linie și culoare, într-un vers, într-un crîmpei de gînd; uneori, iadul era surprins de asemenea într-o trăsătură de oroare... Aici, în vechea condiție a uzinei, în vremea exploatării și sub călciiul burgeziei, era iadul. Tot aici, cînd s-au trezit conștiințele, cînd s-au ridicat negurile s-au deschis aripile prometeice, de aici au fost duse în lume flăcările dătătoare de lumină și căldură umană.

Să trăiești, bătrina uzină, dragă străbunică!

Fîntîna din Bakisarai

„Ceburechi“ e o plăcintă cu carne și cu mult zarzavat, rumenă și mustoasă, pe care o poți minca (abstracție făcînd de restaurantele specializate din Moscova) doar în Crimeea. La Bakisarai, fosta capitală a puterii tătărăști, „ceburechi“ sînt parcă și mai gustoși, fiindcă de aici își au originea. De aceea, cred că nu e turist care să poptească în Bakisarai și să nu le savureze.

Știam despre Bakisarai că e un oraș sovietic ca atîtea altele, cu străzi animate, cu o intensă circulație de mașini și autobuze zău și abundent luminat noaptea. Informații suplimentare prealabile am căutat în enciclopedia sovietică, de unde am aflat că: „In anii puterii sovietice s-a construit aici un combinat de uleiuri de tranșafiri, o fabrică de sucuri... Orașul are patru școli, un palat al culturii. Bakisarai e fosta reședință a hanilor Crimeii“.

Localitatea e vizitată de turiști pentru romantismul ei. Punctul de atracție al Bakisaraiului îl constituie Palatul hanilor, construit în 1519 de Abdul-Sahal Ghirei. Veacuri de-a rîndul porții sale puternice, turnul, geamlucurile, haremul și în sfîrșit „Fîntîna lacrimilor“ au văzut lucruri nespuse de triste.

Sala de așteptare a soților și a ambasadurilor, capionată în roșu, nu are și nu a avut vreun mobilier asemănător scaunului. Cînd după multe ore de așteptare în picioare, soli dădeau semne de enervare, erau în sfîrșit introduși în sala haremului. Aici se înfățișau aceluia despre care se spunea că la soare te puteai uita, dar la el nu-ți puteai opri multă vreme ochii fără să orbești. Sala, vopsită în auriu, figurile și versurile sculptate în grinzi de lemn, totuși era făcut pentru a sugera că șeful acelei monarhii feudale era reprezentantul lui Allah pe pămînt, voința supremă, căruia îi stătea în putere să dăruiască viața sau moartea.

Haremul din palatul hanului e un adevărat muzeu al trăge-

d.ey femeilor în feudalism. Versurile lui Dante nu sînt nicăieri mai potrivite de cît aici, deasupra porții haremului: „Lăsați orice nădejde, voi ce-ați intrat aici!“ Fetița dusă în harem la 15 ani, cu privirile nevinovate ca niște flori de primăvară, era siluită, apoi uitată, dată pe mîna celorlalte neveste ale hanului, care o chinuiau cumplit, după cum și ele la rîndul lor fuseseră chinute. După ani de umilințe și chinuri fără nume, bătrînețea o găsea torcînd lîna albă, ca și părul ei. Roabele care încercau să se răzvrătescă erau osîndite să fie zvirlite în prăpastia de la Ciufu-Kale, ce se află la patru kilometri de Bakisarai. După fiecare expediție războinică, mereu alte fete trebuiau să guste aceeași soartă amară. Haremul era o închisoare înconjurată de un zid înalt, cît o clădire cu trei etaje. Numai o dată pe an, nevestelor hanului li se permitea să se urce în foisor și să privească lumea: satele, forfota de pe uliți, munții Tauridei, pădurile și cerul nemărginit. De multe lacrimi a fost udat Bakisaraiul! Legenda spune că din ele s-a născut „Fîntîna lacrimilor“ care curge și astăzi, ca și cu atîtea veacuri în urmă.

În veacul trecut, Pușkin a poposit la această fîntînă, a stat îndelung lîngă zidul de piatră, de unde cad ca roua boabe transparente de apă. Sufletul său a vibrat ca lira cea mai gingașă. Așa s-a născut poemul „Fîntîna din Bakisarai“, povestea despre crudul Ghirei, despre nefericita Maria și despre războiul Zarema.

Poporul a creat o altă legendă despre singerosul Ghirei: „Era un om crud, însetat peste măsură de putere și glorie. Dar om fără inimă — fie ea de piatră, sau de oțel — nu se află pe lume. Ciocănești în piatră, ea îți răspunde! Ciocănești în fier, fierul răsună! Numai Krim Ghirei avea în loc de inimă, un ghemotoc de lînă. Oricît ai ciocăni în lînă, ea nu răspunde...“

Se mai spune că Ghirei și-a petrecut viața numai în jafuri. Nimic și nimeni nu l-a putut opri de la această plăcere. N-a iubit niciodată și totuși... inima lui a-nceput să bată cu putere la vederea micuței și plîpîndeii Deliare. Pentru prima dată în viață a simțit și el că inima poate să doară, că poate să se chinuiească, să se bucure. La apusul zilelor sale, dragostea pentru gingașa Deliare l-a făcut să simtă că și el are inimă. Iar atunci cînd iubita i-a murit, hanul a plîns cu lacrimi de sînge. Atunci numai a înțeles hanul cît de greu poate fi unori inimii omenești, dacă și inima lui de bărbat lăcrimează!

Și hanul l-a chemat pe prizo-

nierul său, meșterul persan Olmer și i-a poruncit:

— Fă-mi o fîntînă de piatră! Piatra să ducă peste veacuri amărăciunea mea. Numai cum vreau ca piatra să plîngă cum plînge inima bărbătească.

Olmer s-a plecat pînă la pămînt și a răspuns:

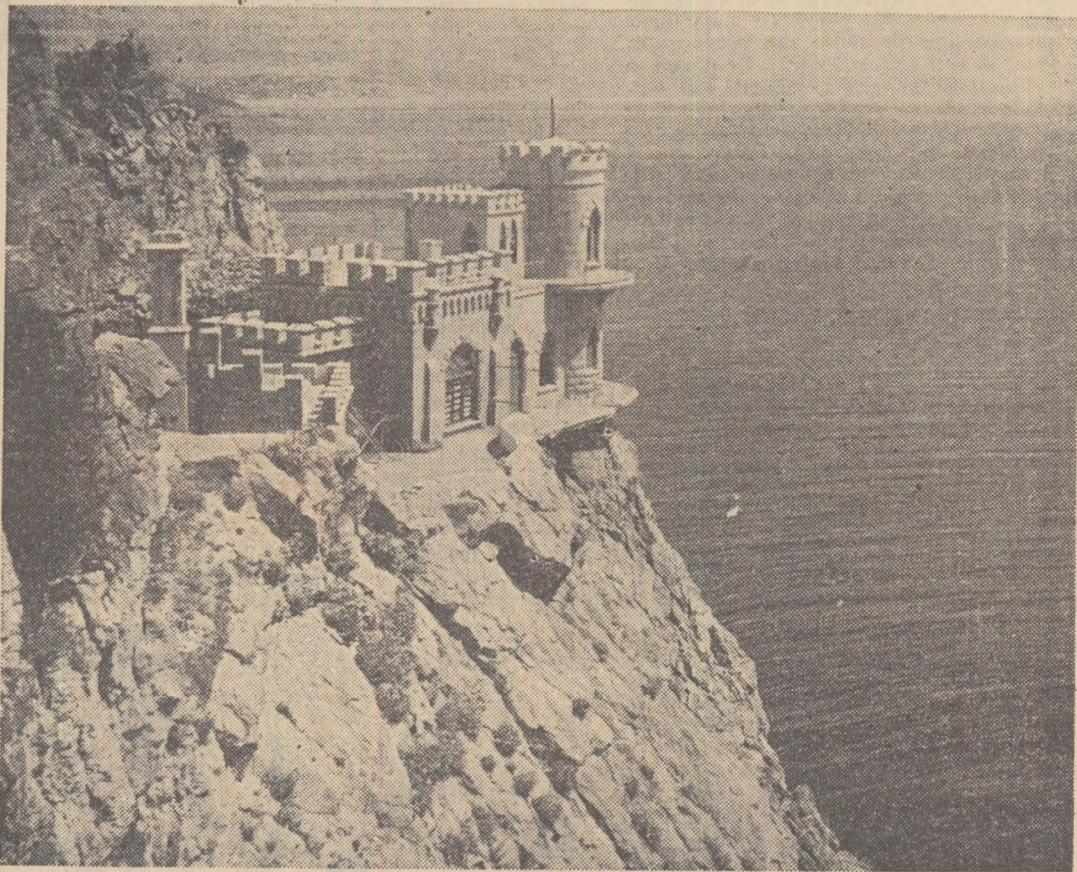
— Oare din piatră poți scoate lacrimă omenească? Piatra e mlădă, dar dacă și inima ta e plină, atunci și piatra va plînge. Dacă tu ai suflet, atunci musai voi găsi că și piatra are suflet. Da, o voi face să plîngă!... Dar ea va povesti și despre amaruș meu, despre dorul meșterului Olmer. Oamenii vor afla cum sint lacrimile bărbătești. Tu mi-ai răpit tot ce alcătuia bucuria sufletului meu: pămînt

și natal, familia, onoarea... Dar nimeni nu mi-a văzut lacrimile... Căci nu mi-au plîns ochii, ci inima! Acum însă le vor vedea. Vor fi lacrimi arzătoare, care vor măturăși dragostea ta și ura mea...
Și Olmer a ridicat o fîntînă care-și prelinge și astăzi lacrimile ei de cleștar.

...De atunci istoria și-a urmat cursul ei implacabil. În Bakisarai au apărut armatele ruse. În 1778 orașul a fost reședința lui Suvorov. În palat a poposit împărăteasa Ecaterina și Potiomkin. Apoi, Bakisaraiul a devenit un oraș obișnuit.

Tirania nu a lăsat posterității nimic demn de admirat. Demne de admirat sînt creațiile muncii pașnice a păturilor de jos: monumente de arhitectură, liniile tradiționale folosite și astăzi în construcțiile de sanatorii și de vile, costumele care pe alocuri mai pot fi admirate și bineînțeles creațiile de artă culinară, deosebit de apreciate de numeroșii străini care vizitează aceste meleaguri, atrași de mirajul unei legende.

Victor Frunză

Castelul „Cuibul rîndunelor“ de lîngă Ialta

Unde se întîlnesc turiștii

„Sper că vă place la noi“ pare a spune tinăra și drăguța ospătară.

RESTAURANTUL „ASTORIA“

Saloane imense, luminoase... Într-unul din ele are tocmai loc un banchet: studenții de la Facultatea de geologie sărbătorească cea de a 75-a aniversare a profesorului lor. Într-un alt salon mesele sînt împodobite cu stegulețe în culorile mai multor țări. Aici prinzesc membrii unor delegații sosite din străinătate. În fine, într-un al treilea ia masa un grup de turiști cehoslovaci, sosiți cu unul din „Trenurile prieteniei“.

Directorul restaurantului „Astoria“ este Liudmila Kurianova, o femeie elegantă, vioaie deosebit de energică. Economist cu experiență, Kurianova conduce marele restaurant din Leningrad de mai bine de cincisprezece ani. Și niciodată în acest răsîmp nu s-a întimplat ca „Astoria“ să nu-și îndeplinească cu prisosință îndatoririle de gazdă primitoare, să nu-și înconjoare oaspeții cu caldă ospitalitate rusă, atît de prețioasă de vizitatori, oricare ar fi fost aceștia: regina Elisabeth a Belgiei, Eleanor Roosevelt Yves Montand, un grup de pictori romîni, o delegație a sindicatelor suedeze, o delegație din Japonia sau, cine știe, poate tocmai de prin părțile Ecuatorului. La Leningrad sosesc de asemenea, în fiecare an, la tîrgul internațional de blănuri, numeroși oameni de afaceri, care nici ei nu pot spune că nu s-au simțit admirabili în primitoarele saloane ale „Astoriei“.

Restaurantul, cu cele trei saloane ale sale a cîte cîinci sute de locuri fiecare, cu bufelele instalate la fiecare din cele șase etaje ale clădirii și cu nenumăratele lui secții: de preparate din carne, pescărie, legume, cofetărie-patiserie poate fi considerat o adevărată fabrică de bunătați. Prepararea alimentelor are loc sub supravegherea unora dintre cei mai pricepuți meșteri în arta culinară, între care și bucătarul Pavel Tiurin,

Liudmila Kurianova este un om instruit: a terminat o școală de perfecționare și, pe deasupra a urmat și un curs de limbi străine cu o durată de cinci ani. Exigență cu sine însăși, mereu neobosită, ea este nu numai un bun conducător, dar și un om cu mult gust. Stilul Kurianovei se resimte îndeosebi în ce privește modul în care își îndeplinesc îndatoririle tovarășele ei de muncă, ospătarele.

...Ciocnindu-se între ele, farfuriile și tacimurile zăngănesc melodios: Ana Rijova, o blondă înaltă, cu rochie violetă și șorț imaculat a început să împodobască mesele. Pe lîngă mesele ei, fata mai îndrăgește însă și arta-

lat-o și pe Elena Spieler, o femeie plină de răbdare, de tact. Copiii și i-a crescut singură, căutînd să trezească în ei gustul pentru sport, tehnică și artă. Se întimplă uneori ca printre clienții „Astoriei“ să se nimerescă și cîte unul mai nervos, cu toane. El bine asemenea clienții trebuie să tratezi mai altfel decît clienții obișnuiți: trebuie să conștientizezi de atenție, servii după gusturi și preferințe. Bineînțeles, nu-i prea ușor să faci treaba asta, dar Elena reușește întotdeauna de minune. Bunăvoința constituie, de altfel, o trăsătură proprie întregului personal al restaurantului.

Nu de mult, un grup de turiști din Helsinki a sosit la Leningrad noaptea, tîrziu, pe la orele două. Finlandezii se așteptau să găsească restaurantul închis. Spre surprinderea lor însă au fost poștii într-un salon luminat „a giorno“, unde li s-a servit o masă consistentă. Ospătara, pe nume Klavdia Mihailovna nu s-a arătat nici obosită, nici enervată, cu toate că în ziua aceea își depășise cu mult programul de lucru.

Maia Pavlova este poate una din cele mai tinere ospătare ale „Astoriei“.

În afara serviciului mai studiază, prin corespondență, la Facultatea de filologie de pe lîngă Universitatea din Leningrad. Acum e în ultimul an. Ca subiect pentru lucrarea de diplomă și-a ales analiza comparată a traducerilor lui „Evgheni Oneghin“ în limba chehă. Proiectele ei de viitor? Bineînțeles, să intre în învățămînt. Într-o zi, Ministrul Afacerilor Străine al Austriei auzind-o pe Maia răspunzînd unui client într-o chehă perfectă, s-a interesat cum de se face că o simplă ospătară posedă la perfecție o limbă străină pe care, la rîndul lui o cunoștea. Ba chiar a supus-o pe Maia la un adevărat examen, la care a dat răspunsuri strălucite.

Într-o altă zi doi ziariști americani au rămas înmărmuriți atunci cînd Maia le-a atras, plină de tact, atenția că nu-i frumos să vorbești de rău femeile în prezența uneia din ele. Iar un englez, care tocmai lua masa dimpreună cu soția lui, remarcînd pronunția corectă a fetei, o întrebă dacă cunoștințele ei depășesc vocabularul necesar deservirii în restaurant. Drept răspuns, ospătara-studentă începu să-i recite, în engleză, din Burns.

Și acum o altă întimplare. Un client al restaurantului, evident un străin, rămase de-a dreptul uimit atunci cînd Evghenia Kudriavțeva îi refuză cu hotărîre bacșiușul pe care i-l oferea cu dărnicele.

Într-adevăr, cum să nu păstrezi amintiri plăcute despre „Astoria“, elegantul restaurant din Leningrad, în care comportarea personalului se dovedește a fi nu mai puțin elegantă!

M. Stepanova

De la stimulatorii biogeni la implantarea inimii

„Bolnavii se însănătoșesc de multe ori tocmai pentru că sînt pe cale să moară!“. Această afirmație, paradoxală la prima vedere, a fost făcută de savantul sovietic V. Filatov, după un lung șir de studii și experiențe.

Intr-adevăr, el a observat că, în condiții nefavorabile de viață, un țesut viu elaborează în timpul agoniei substanțe puternice, pe care profesorul Filatov le-a numit „stimulatori biogeni“.

Ce sînt „stimulatori biogeni“?

Următoarea experiență ne va ajuta să înțelegem mai bine despre ce este vorba. Există un copac tropical, numit aloes, căruia îi prieste soarele arzător al locurilor sale de origină. Dacă vom ține planta de aloes la întuneric, cu alte cuvinte în condiții neprielnice pentru ea, în frunzele plantei se vor dezvolta niște substanțe stimulative. Extractul din frunzele plantei de aloes cultivată în condiții normale, injectat unei ranuri de liliac, nu produce modificarea acestuia; liliacul va crește la fel ca și înainte. Injectându-se însă extract din frunzele unei plante de aloes ținute la întuneric timp de 25 de zile, creșterea liliacului se accelerează. Rezultatul a fost obținut cu ajutorul „stimulatorilor biogeni“, produși de plantă ca un mijloc de luptă împotriva condițiilor neprielnice în care a fost ținută.

Filatov a constatat că aceste substanțe „biostimulative“, nu sînt specifice. Acest lucru înseamnă că un țesut, cum ar fi un fragment de piele, poate acționa prin „stimulatori biogeni“ asupra celor mai variate organe.

Transplantarea organelor „conservate“

Concluziile au fost rezumate de Filatov într-o lege de biologie generală, valabilă pentru toate organismele vii: „Orice țesut — vegetal, animal sau ursor — separat de organismul său și conservat în condiții defavorabile (dar nu „mortale“), suferă o reorganizare biochimică. Se produc astfel „stimulatori biogeni“ de natură nespecifică, prin care se poate obține excitarea reacțiilor vitale, dacă sînt introduși într-un organism deficient“.

Filatov a început aplicațiile sale practice folosind corneea provenită de la cadavre, conservată la temperaturi între plus 2 și plus 4 grade, pentru vindecarea unor cazuri de orbire. Cu ajutorul grefelor de cornee, el a reușit să redea vederea multor bolnavi atinși de cecitate completă.

Ulterior, metoda a fost generalizată pentru tratamentul unor boli dintre cele mai variabile: tuberculoza pielii, eczema, lupus, asim etc. și afecțiuni oculare ca: keratite, retinite, trahom, miopie, atrofia nervului optic etc.

În toate aceste cazuri, Filatov a utilizat diverse țesuturi umane sau animale: cornee, cristalin, nerv optic, cartilagi, placentă, piele, os etc., provenite de la cadavre sau de la ființe vii. Fragmente din aceste organe, conservate la temperaturi joase, au fost apoi implantate bolnavilor. Uneori s-au întrebuit chiar frunze de plante, ca cea de aloes, sau alte vegetale, conservate în condiții defavorabile.

Tratamentul cu „țesuturi conservate“, inițiat de Filatov, a fost prima metodă de transplantare a organelor folosită pe scară largă. Metoda sa a fost reluată de savanți renumiți din lumea întreagă, ca profesorul Macheboeuf de la Institutul Pasteur, savantul italian Cernetti și alții.

Iată, deci, cum studiul fenomenelor morții și agoniei a dus, în cele din urmă, la explicarea unor fenomene vitale, cu multiple aplicații practice.

E posibilă „reîntinerirea“?

Acad. Bogomoleț și-a concentrat, de asemenea, activitatea asupra metodelor de stimulare a organismului cu ajutorul transplantării. El a pornit de la ideea că țesutul conjunctiv are un rol important în economia organismului. Cercetările lui Bogomoleț au dovedit că țesutul conjunctiv este aparatură tuturor organelor importante ale omului.

Pentru stimularea țesutului conjunctiv, Bogomoleț a propus un ser format din splină și măduvă, special preparate, care se injectează în doze mici. Aceasta atrage după sine ridicarea vitalității organismului, sporirea rezistenței la boli și întinzirea îmbătrînirii. Se poate spera că, prin perfecționări viitoare, serul Bogomoleț va putea produce și întinerirea fiziologică a organismului — cea „anatomice“ fiind, după cum se știe, imposibilă.

Chirurgia „înlocuiește“ organele vitale

O etapă nouă în domeniul transplantărilor tisulare este înlocuirea organelor vitale ale corpului omenesc.

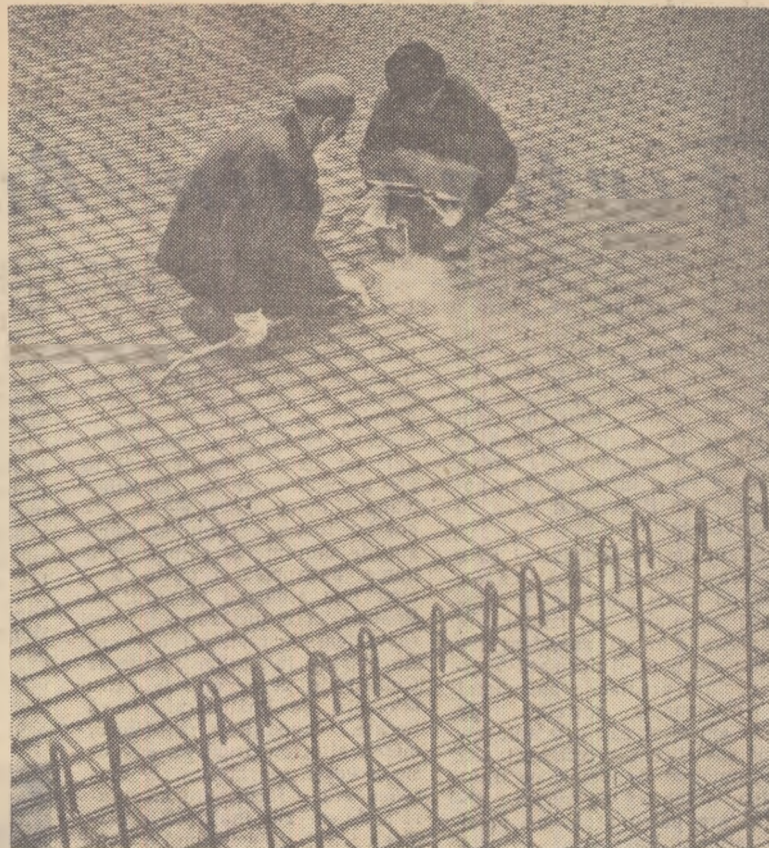
În prezent se fac operații de transplantare a nervilor. Tehnica acestor operații a fost pusă la punct de neurochirurgii sovietici, printre care prof. Ignatov. Se înțelege că nervii transplantați nu se iau de la un om viu, ci de la un cadavru sau chiar de la un animal.

Uneori se transplantează mici porțiuni de artere sau vene, atunci cînd din vreo cauză oarecare vasele sangvine sînt distruse. Alteleori, în caz de scurtare a miinilor sau picioarelor, după operațiile efectuate pentru fracturi, se transplantează fragmente de oase. Se poate transplanta de asemenea o bucată de intestin subțire sau gros, care să înlocuiască esofagul distrus de cancer sau de otrăvire cu sodă caustică. Această operație, numită esofagoplastie, a fost perfecționată de către marile chirurg sovietic Iudin, care a realizat cu succes cîteva sute de asemenea „înlocuiri“.

Recent, prof. Vladimir Demihov din Moscova s-a ocupat de transplantarea inimii și plămînilui. La animale, experiențele au dat rezultate bune. Pe baza lor, Demihov a elaborat o tehnică foarte simplă pentru transplantarea inimii, a vaselor inimii sau a plămînilor la ciini. El a efectuat operații de acest fel pe animale pentru prevenirea infarctului miocardic sau pentru tratarea unor boli ca endocardita, pericardita etc. Întrebat despre planurile cercetărilor sale de viitor, savantul sovietic a spus: „Voi continua să lucrez la perfecționarea tehnicii de racordare a unei a doua inimi și a plămînilor la organism. Cred că, în viitor, chirurgii vor da viață inimii și plămînilor luați de la oameni morți subit și îi vor racorda la vasele unor bolnavi care au nevoie de intensificarea funcțiilor cardio-pulmonare. Organele implantate vor ajuta organismul să combată boala. Este posibil ca ulterior, să se poată înlocui inima și plămînilor bolnavi, cu organe sănătoase, sau să se creeze condiții pentru funcționarea simultană a două inimii în același corp.“

Noile succese obținute în chirurgia experimentală constituie astfel o dovadă elocventă a nemărginitelor posibilități care stau în fața medicinei moderne.

Em. Roman

Oameni, beton și oțel

Ocolul Pămîntului în 15 minute

Titlu al unui roman fantastic? Călătorie întreprinsă aievea cu mijloacele de comunicație moderne? Nici una, nici alta.

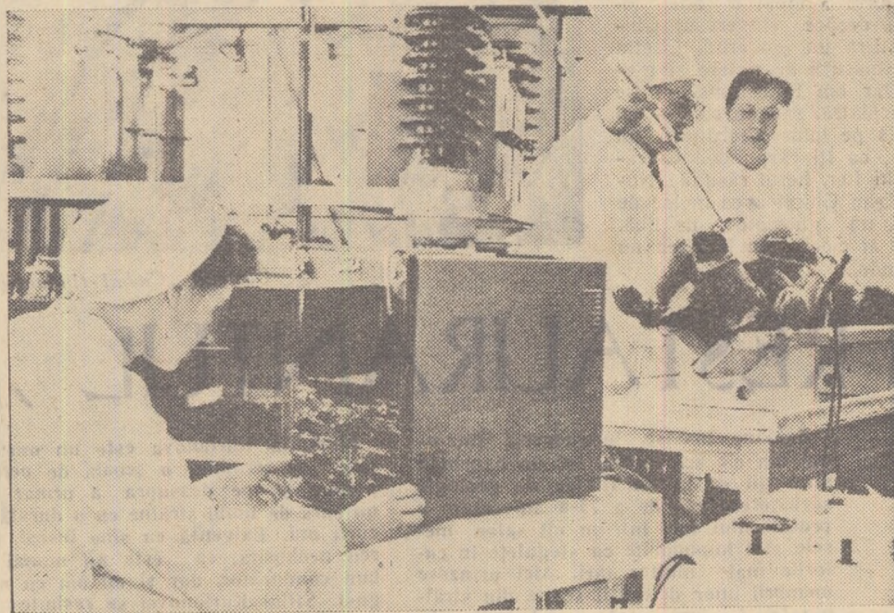
În urmă cu cîteva săptămîni, o asemenea călătorie a avut loc într-adevăr, dar pe jos...

Iată despre ce este vorba. Un grup de cercetători sovietici din Antartica a organizat o expediție la Polul geomagnetic de sud. Mijlocul de transport: un tren format

din cinci tractoare cu șenile, care remorcau cinci săni. După un timp, grupul de cercetători sovietici a intrat în zona stațiunii americane Amundsen-Scott. Cercetătorii americani i-au întâmpinat cordial pe colegii lor sovietici și le-au pus la dispoziție laboratoarele, precum și datele științifice obținute de ei. Vreme de aproape 20 de zile au fost efectuate în comun cercetări gravimetrice, magnetice și glaciologice. Apoi, tot împreună, cercetătorii sovietici și americani au plecat spre Polul Sud. Aici, conducătorii celor două expediții au înălțat drapelele de stat ale U.R.S.S. și S.U.A. După care a început „călătorie în jurul lumii“, care a durat numai 15 minute.

Cum a fost realizată această performanță? La Polul Sud, ca și la Polul Nord, se concentrează, ca un fascicul de raze luminoase într-un focar, toate meridianele globului. Membrii celor două expediții n-au avut de parcurs decît un drum de cîteva minute pentru a străbate toate meridianele, și a putea deci spune că au făcut ocolul globului. Pentru a consemna evenimentul, savanții sovietici și americani au construit o cabană în care au depus un cilindru metalic, cu ziere și scrisori. Potrivit dorinței exploratorilor, cilindru urmează a fi deschis în anul 2000 de către cei care vor ajunge atunci pe aceste meleaguri. Fără îndoială că ei vor fi mîndri de înțelegerea și curajul înaintașilor lor.

A. Z.

Experiințe medicale cu aparatură ultramodernă

microscop

Turbina de 800.000 kW

Biroul de studii al uzinei „Metaliceski“ din Leningrad, lucrează la proiectul unei turbine cu vapori de 800.000 kW. Turbina va funcționa la o presiune de 240 de atmosfere și la o temperatură de 580 grade.

Datorită noilor turbine, ritmul de construcție al marilor centrale termoelectrice va fi mult accelerat, iar prețul de cost va înregistra o scădere simțitoare.

Stereotelevizor

După ani de cercetări, academicianul A. Mikulin a construit o lentilă care, adaptată la televizoarele de tip obișnuit, redă în chip strălucit imaginea volumetrică.

Lentila academicianului Mikulin transformă emisiunile obișnuite ale stației emițătoare de televiziune în stereoe emisiuni.

Un nou tip de combină minieră

La uzina de construcții mecanice din Karaganda a fost creată o nouă combină universală, pentru mine. Randamentul mașinii este de 50—60.000 de tone de cărbuni pe lună, depășind astfel considerabil randamentul mașinilor asemănătoare.

Mantouri din astrahan alb

Crescătorii de oi din Uzbekistan au obținut primele pielicele de astrahan alb.

Anul viitor, pielicelele albe de astrahan vor fi prezentate la târgul internațional de blănuri de la Leningrad.

Un linotip neobișnuit

Uzina de utilaj poligrafic din Leningrad a fabricat prototipul unei mașini care culege mecanic texte tehnice cu formule, cifre și desene industriale.

Mașina este semiautomată și dispune de un număr de semne de două ori mai mare decît linotipele obișnuite. Ea poate fi utilizată pentru culegerea de texte necesare dictionarelor, repertoarelor tehnice etc.

La 7.000 de metri adincime

Specialiștii din Azerbaidjan, au terminat lucrările de proiectare a unei sonde petrolifere cu o adincime record de 7.000 de metri.

Automat pentru calcularea radioactivității

La filiața din R. S. S. Moldovenească a Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost construit un dispozitiv automat pentru calcularea radioactivității izotopilor. Automatul soțotește și, în același timp, înregistrează pe o bandă de hirtie numărul dezințegrării radioactive din 50 de probe de sol, care conțin izotopi radioactivi.

Filmul

Pentru albumul dv.

S-A ÎNTÂMPLAT ÎN TAIGA SIBERIANĂ

La o recentă anchetă inițiată de ziarul „Izvestia” în scopul desemnării celor mai bune producții ale studiourilor sovietice din anul 1959, răspunsurile spectatorilor au situat pe unul din primele locuri filmul „Cruzime”, realizat la „Mosfilm” de tânărul regizor Vladimir Skulbin. Filmul are la bază o interesantă operă literară, romanul cu același nume al scriitorului Pavel Nilin. Siberian de origine și bun cunoscător al vieții și psihologiei locuitorilor taigalei, Nilin dăltuiește în acest roman caractere aspre, puternice, surprinse în vitoarea luptelor duse de puterea sovietică prin anii 1920, pentru stăpânirea bandelor contrarevoluționare. „Cruzime” poate fi socotit deopotrivă roman de aventuri și roman psihologic, constituind în ambele cazuri o ispititoare sursă de inspirație pentru cinești.

... Serviciul de informații judiciare din mica localitate siberiană Dudari, unde lucrează indeo-

că va fi lăsat să se întoarcă acasă. Conștiința că omul pe care-l ajutase să se transforme dintr-un dușman într-un om apropiat puterii sovietice își va pierde încrederea, îl împinge pe Malișev, într-un moment de slăbiciune, la sinucidere. Finalul acesta tragic, nu prejudiciază însă mesajului optimist și eroic al lucrării lui Nilin.

Alături de cele două personaje — Malișev și Lazar — care se desprind dominant din angrenajul acțiunii, romanul „Cruzime” conturează multe alte caractere, nu mai puțin complexe și interesante: prietenul eroului și comandantul serviciului de informații, Egorov — comsomolista pe care Malișev îl apără într-o adunare generală și casierita Iulia Malișeva, de care sînt îndrăgostiți toți băieții din Dudari, ziaristul Uzelkov, cel veșnic în goană după știri senzationale ș.a.

Eroii filmului „Cruzime” sînt interpretați de un grup de actori de talent, în frunte cu popularul Boris Andreev, care în rolul lui Lazar Baukin are încă o dată prilejul să dovedească bogatele-i resurse interpretative. În rolul lui Venia Malișev, apare tânărul actor Ghiorghi Iumatov, iar în cel al comandantului, Nikolai Kriucikov.

Gheorghiu Iumatov în rolul lui Venia Malișev.

sebi tineri, comsomoliști, primește misiunea de a distruge bandele contrarevoluționare ce operau în aceste ținuturi, dedându-se la crime și jafuri. În organizarea operației de capturare a șefilor acestor bande, un rol hotărîtor îl are comsomolista Venia Malișev, adjunctul comandantului serviciului de informații. Deși încă foarte tânăr, Venia este un ostaș călît în luptele revoluționare. El cucerește dragostea și stima celor din jur nu numai prin curajul manifestat în încleștările cu dușmanul, ci prin inteligența sa, prin simțul dreptății de care dă dovadă în toate împrejurările și, îndeosebi, prin neclintita lui încredere în oameni. Venia Malișev privește cu atenție oamenii pe care viața i-i scoate în cale. Caută să-i înțeleagă cit mai bine, încearcă să descopere resorturile lor cele mai ascunse. Toată lumea îl socotește pe uriașul siberian Lazar Baukin „un dușman înrăit, un bandit. Malișev îl cercetează însă cu luare aminte, se apropie de acest fărăn masiv, pe care haosul războiului, sărăcia l-au făcut să cadă în miinile bandei contrarevoluționare. Malișev îl ajută pe Baukin să vadă mai limpede, să găsească adevărul de care era insetat. Și astfel fostul terorist Baukin este cel care-l prinde pe atamanul Voronțov și-l predă organelor militare sovietice. Comandantul nu vrea însă să țină seama de schimbarea survenită în concepțiile și comportarea siberianului și îl arestează laolaltă cu alți membri ai bandei contrarevoluționare, deși Malișev îl asigurase

Ancheta noastră concurs

La 10 martie crt. s-a încheiat ancheta-concurs organizată de redacția noastră în colaborare cu D.D.F.R.C. printre iubitorii filmului.

În prezent este în curs trierea buletinelor.

Data tragerii la sorți va fi anunțată într-unul din numerele noastre viitoare.

Ce se turnează :

La Moscova...

Intr-un interviu acordat unui ziarist, V. Surin, directorul studiourilor „Mosfilm” a declarat printre altele: „Anul acesta, un loc important în activitatea studiourilor noastre îl ocupă ecranizarea după opere literare. Printre operele care vor fi ecranizate amintim de: „Ana Karenina” de Tolstoi, la care a și început să lucreze Mihail Kalatozov, „Bătălie în marș” de Galina Nikolaeva și „Serioja” de Vera Panova, „Prima iubire a lui Innokenti Toropov” de Pavel Nilin, „Fuga din noapte”, de frații Tur. Pentru crearea unor scenarii cu tematică actuală studiourile „Mosfilm” au solicitat concursul unor cunoscuți scriitori și scenariști. Autorii și-au propus să înfățișeze îndeosebi formarea omului nou, bogata lui lume interioară, gândurile, sentimentele, pasiunile lui. Ei dezbate problemele majore ale societății noastre — etica comunistă, educația tineretului ș.a. Printre aceste scenarii, dintre care o bună parte se și află în lucru, pot fi menționate „Brigada comsomolista” a lui Alexei

Kapler, scenariul lui Mihail Romm și D. Hrabrovițki — „365 de zile”, „Căsenin” de D. Hrabrovițki, a cărui regie a fost încredințată lui Grigori Ciuhrai, „Creație”, de Leonid Agranovici, „Oaspeți și gazde” de Iosif Olșanski și Nina Rudneva, „Cînd au crescut copacii” de N. Figurovski ș.a.

La „Mosfilm” lucrează acum mulți regizori cunoscuți din generația vîrstnică în frunte cu Ivan Priev, Mihail Romm, I. Raizman, Grigori Roșal, Serghei Iutkevici. Dintre tineri se remarcă S. Samsonov, A. Alov și V. Naumov, V. Basov, K. Voinov, I. Ciuliukin.

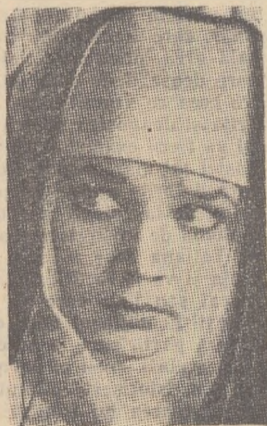
Activitatea actuală și de perspectivă a studiourilor se caracterizează nu numai printr-o mare varietate tematică, ci și prin varietatea genurilor. „Mosfilmul” va realiza opere dramatice, lirice, romantice, epice și comice. Dintre comedii, cităm: „De cealaltă parte a curcubeului” (cu Igor Ilinski), „Prima întâlnire”, după un scenariu de Taliana Silina și „Prăpădul”, realizat de Boris Barnei.

...și la Kiev

S-a împlinit un sfert de veac de la fondarea studiourilor „A. Dovjenko” din Kiev. La început aceste studiouri s-au specializat în realizarea unor filme istorice. Cu timpul însă, cineștii ucraineni au început să abordeze tot mai mult tematica contemporană. În momentul de față, majoritatea filmelor turnate aici tratează subiecte inspirate de evenimentele actuale. În sala de montaj se fac ultimele „finisări” ale filmului „Urmașii”. Într-un anumit sens, filmul acesta e o continuare a producției anterioare a studiourilor — „Fata din Kiev”. Eroul filmului este Matvei, muncitor la renumita uzină „Arsenal” din Kiev. În acest film, spectatorii vor reintîlni două simpatice personaje din seriile anterioare: pe bătrînul Iakov Serada și pe soția lui, Gorpina.

Un alt film în curs de

realizare la acest studiu, poartă deocamdată provizoriu două titluri: „Katia, Katiușa” și „A trăi bine”. Acțiunea se petrece pe șantierul unei centrale e-

Actrița Inna Burducenko, interpreta rolului titular din „Ivanna”, o recentă producție a studiourilor din Kiev

IRINA SKOBTEVA

Personajul Annușka din filmul „Nimă de mamă” este cel de al cincilea rol al Irinei Skobteva. Actrița a fost, rînd pe rînd, fermecătoarea „Desdemonă rusă” din filmul „Othello”, fata ușuratică din „Un om obișnuit”, frumoasa și perfida Șurocika din „Duelul”, femeia nedemnă din „Flacăra stinsă”. În „Nimă de mamă”, Skobteva interpretează rolul unei femei simple și curajoase

REFLECTOR

Revenit din Italia, Serghei Bondarciuk va lucra timp de mai multe luni în studiourile ucrainene, unde urmează să regizeze două filme. Este vorba de ecranizarea romanului gogolian „Taras Bulba”, în care va interpreta și rolul lui Ostap, fiul lui Taras (rolul titular va fi deținut de Boris Andreev). Cel de al doilea film, „S-au întors rîndunelele”, va înfățișa munca de reconstrucție a unui sat ucrainean, distrus de coteropitorii hitleriști.

Romanul scriitorului Konstantin Paustovski „Poveste din nord”, a inspirat un film cu același titlu, care se realizează în studiourile „Mosfilm”. Acțiunea se petrece în două epoci diferite — în zilele noastre și în cel de al doilea deceniu al veacului trecut. Majoritatea personajelor apar în dublu rol. Principalul interpret al filmului este Oleg Strijenov (Bestujev). Actorul G. Iudin deține succesiv rolul unui ofițer decembrist și pe acela al strănepotului său, un academician sovietic. Rolul dublei protagoniste a filmului: Maria — Ana a fost atribuit actriței letone Eva Muriete etc. Direcția artistică a filmului aparține regizorului Mihail Romm.

O altă celebră operă a lui N. V. Gogol, „Suflete moarte”, este transpusă pentru ecran în studiourile din Moscova. Filmul este jucat de cunoscuți actori ai Teatrului Academic de Artă — V. Belokurov (Cicikov), I. Leonidov (Manilov), B. Livanov (Nozdriov), A. Gribov (Sobakevici), A. Zueva (Korobocika). „Suflete moarte” va avea două variante: pentru cinema-scop și pentru ecran obișnuit.

Regizorul Ervin Piscator și scenaristul Kurt Häuser scriu un scenariu după „Cadavrul viu” al lui Lev Tolstoi. Filmul va fi realizat de studiourile vest-germane „Ufa”, în regia lui E. Piscator și va avea ca protagonist pe actorul O. W. Fischer.

Filmul „Stele se întilnesc la Moscova”, realizat de „Mosfilm” și Studioul central de filme documentare din Moscova este consacrat primului festival internațional al filmului, desfășurat vara trecută în capitala sovietică.

Pe Kuznețki Most...

Nu există femeie care să nu dorească să fie frumoasă. Și chiar cele mai frumoase doresc să fie... și mai frumoase! E un adevăr care nu mai trebuie dovedit. De altfel, nici nu am intenția s-o fac. Ci am să mă mărginesc pur și simplu să povestesc ce fac femeile sovietice spre a fi mai frumoase, mai atrăgătoare. Să începem, de pildă, cu „Institutul de înfrumusețare” din Moscova, una din instituțiile de acest fel vizitate cu predilecție de locuitorii Moscovei, indiferent de... vîrstă.

„Femeia, tot femeie”, spun uneori bărbații zimbînd ironic, superior, dar în fond aprobativ, atunci cînd, de pildă, văd că o severă directoare începe să-și rujeze buzele, ori că o elevă își netezește cochecul volanelor rochiei. Ce să-i faci! Oricare i-ar fi vîrsta, preocupările, femeia ține să placă, și ca să placă trebuie să fie elegantă, plină de feminitate. Așa încît „Institutul de înfrumusețare” de pe Kuznețki Most este vizitat nu numai de tinere, ci și de femei în vîrstă, de studente și profesoare, de muncitoare și gospodine, de femei cu cele mai diverse preocupări.

Lată două prietene, Lidia Buianova și Alla Egorova, amîndouă muncitoare la fabrica de cartonaje. Freamătă de nerăbdare, cu ochii ațintiți la ceas: diseară au întîlnire, așa că vor să fie punctuale. Tinele își aleg o coafură la modă, bineînțeles coafura care le convine. Dimineața învață, sint eleve, iar salariul pe care-l primesc la fabrică, circa 900 de ruble pe lună, le asigură nevoile traiului de fiecare zi. Amîndouă participă la cheltuielile comune ale familiei: hrană, haine, încălțăminte. Dar își păstrează din câștig și o anume parte, 100—150 de ruble, pentru nevoile personale, printre care se numără, o dată pe săptămînă, și coaforul, dat fiind că cea mai modernă piep-

tănătură nu costă mai mult de cinci ruble.

La fel de grăbită e și Ira Haribina, studentă în anul cinci la Institutul de construcții. Trebuie să fie punctuală la ora de canto, pentru că, în afara Institutului, vrea să urmeze și Conservatorul, spre a-și desăvîrși pregătirea muzicală.

Se înțelege, în saloanele „Institutului de înfrumusețare” am

SCRISOARE DIN MOSCOVA

făcut cunoștință și cu alte clientele, fiecare cu cerul ei de preocupări, dar tot atît de interesante și de grăbite ca cele de mai sus. Cînd te duci, însă, să-ți îngrijești frumusețea, să te coafezi sau să-ți faci manichiura, e bine să-ți rezervi dinainte locul. Procedeu de altfel folosit de multe femei, care-și vizitează coaforul la zile și ore dinainte stabilite. Într-un fotoliu comod am găsit-o pe Liudmila Kușevskaia, veche clientă a „salonului”, pe care, dintotdeauna, o coafează maestrul Mihail Aizman. Se cunosc de multă vreme, de pe cînd Liudmila era studentă. Acum e arhitectă, s-a căsătorit și are și copii, dar n-a renunțat la coaforul ei preferat.

De obicei, femeilor le place să se fotografieze. Dar nu într-un institut de înfrumusețare, în „sfînta sfîntelor”, unde au loc prefaceri uimitoare, deseori adevărate întineriri. Totuși, de astă dată gospodina Vera Bravinskaia s-a abătut de la „canoane” și a consimțit să pozeze.

— Nu pot să spun că la vîrsta mea, patruzeci de ani, mă simt bătrînă. Și apoi cred că și noi, femeile ceva mai în vîrstă, trebuie să placem, așa încît trebuie să ne îngrijim frumusețea.

Intr-adevăr Vera Bravinskaia

nu arată bătrînă, iar împrejurarea că se îngrijește o avantajează desigur. Și de ce nu s-ar îngriji, mai ales că prețurile Institutului sînt accesibile tuturor: un masaj facial executat după prescripții medicale costă zece ruble, curățirea feței — opt ruble, o mască hrănitore — șapte ruble, îngrijirea genelor și sprincenelor numai două ruble și jumătate. Alături de cosmetice intervine, însă, și priceperea Larisei Alexandrova, specialistă în aplicarea lor și a cărei înfățișare este, de altfel, cea mai bună reclamă pentru arta lucrătorilor Institutului.

Discuțiile purtate cu clientele „salonului” de pe Kuznețki Most au fost scurte, cîteva minute numai cu fiecare, dat fiind că și acolo timpul e la mare preț. În ziua aceea, „Institutul de înfrumusețare”, care-și ține deschise porțile între orele 8—23, a fost vizitat de aproape trei sute de clientele. Cifra se repetă aproape zilnic, așa că specialiștii care-l deservesc nu prea au timp liber.

G. Horeva

„Carmen” e un parfum plăcut, spune, parcă, visătoare actrița Raisa Udovikova de la teatrul „Romen” din Moscova.

TREI ÎNTÎMPLĂRI

Educația pe care a primit-o omul sovietic l-a adus la o înaltă conștiință umană în care este angajată o adîncă, o activă și generoasă participare la viața semenilor săi.

Despre această înaltă conștiință umană a omului sovietic, vorbesc cele trei cazuri care fac obiectul reportajului publicistei Tatiana Tess, apărut recent în „Izvestia”. Ele nu sînt cazuri izolate, ci vin tocmai să exprime ceea ce înseamnă un nivel moral general, în educația omului sovietic.

Faptul că elevul Valentin Savciuk, din Harkov atins de o paralizie care îl obligă la o imobilitate de luni de zile în pat, a devenit o problemă a organizației Comsomolului, a întregii clase a opta a școlii în care învață, că întreaga clasă l-a luat sub ocrotirea și sub îndrumarea ei pe Valentin Savciuk, că profesorii de specialitate și-au luat obligația de a-l pregăti pentru examen pe elevul bolnav, venind acasă la el să-i predea, la zi, lecțiile, că însăși publicista Tatiana Tess s-a deplasat pînă la Harkov pentru a-l cunoaște pe acest tînar, care trece printr-o suferință fizică și morală grea, pentru a-l ajuta și îmbărbăta, ni se pare deosebit de emoționant și de expresiv pentru ceea ce semnifică la modul cel mai concret, grija și dragostea pentru om. Și cînd acest copil își va trece examenul de maturitate datorită dragostei lui mari pentru carte, dar în aceeași măsură datorită ajutorului permanent pe care îl va primi de la colegii și profesorii lui — odată cu diploma de învățătură, va primi — așa cum spune Tatiana Tess — și o diplomă de viață. Da, viața îl va fi făcut dovada că nu există impas moral sau fizic care nu poate fi depășit cînd trăiești în mijlocul unor oameni care au această adîncă participare la suferința ta.

În același spirit al devotamentului omului pentru om, istorisește pilotul unui avion cu reacție în scrisoarea lui trimisă Tatiane Tess, ajutorul pe care l-a primit — în ceasul poate cel mai greu al vieții lui — din partea unui medic. Ca orice pilot, Alexei Laktionov avea nevoie în meseria lui de ochi foarte sănătoși, de o vedere foarte bună, dar iată că tocmai ochii lui se îmbolnăvesc de o mlopie care se accentuează pe zi ce trece. Miopia lui devine atît de gravă, încît omul

Prietenie Ploești

Pentru elevii școlii medii mixte din Hîrlău, regiunea Iași, schimbul de scrisori cu colegii din U.R.S.S. a devenit o adevărată tradiție: peste 200 de elevi ai acestei școli poartă corespondență cu elevi ai școlilor din Moscova și Leningrad, Kiev, Stalingrad, Kuibîșev, Minsk, Tașkent, Voronej, Chișinău și din alte localități ale U.R.S.S.

Prin intermediul scrisorilor s-au legat, astfel, prietenii trainice care dănuie de ani de zile. De pildă, eleva Gheorghiu Natalia din clasa a XI-a corespundează de șase ani cu eleva Artomonova din Rostov. Elevele se sîntuiesc asupra metodelor celor mai bune la învățătură, își împărtășesc planurile de viitor, ba chiar intenționează să-și facă vizite reciproce.

prof. Naum Lischer

Consiliul regional A.R.L.U.S. Ploești, în colaborare cu Filiala regională A.S.I.T. a organizat pentru inginerii și tehnicienii din industria petroliferă, un ciclu de conferințe pe tema „Tehnica sovietică în industria petroliferă”. Prima expunere din ciclu, intitulată „Cracarea catalitică și dezvoltarea ei în U.R.S.S.” a fost ținută în fața a peste 100 de specialiști în petrol.

Pe marile șantiere de construcții din regiune au fost organizate conferințe despre dezvoltarea construcțiilor în U.R.S.S. Pînă acum au fost prezentate conferințele „Construcțiile U.R.S.S. în primul an al septenalului” și „Experiența organizării hozrasciotului în ramura construcțiilor”.

O intensă activitate desfășoară Consiliul regional Ploești și în rîndurile juriștilor.

Galați

O bogată activitate A.R.L.U.S. s-a desfășurat în luna februarie și în regiunea Galați. Astfel, printre manifestările care au atras prin tema și conținutul lor atenția cetățenilor pot fi enumerate conferința „Probleme noi ale construcției de locuințe în U.R.S.S.” ținută de prof. univ. Victor Sebastian, conferința „U.R.S.S. în al doilea an al septenalului”, organizată la clubul întreprinderii D.R.N.C., simpozionul „Viața și activitatea lui N. K. Krupskaja” la care au fost de față peste 600 de persoane, procesul literar „Crimă și pedeapsă”, organizat după romanul cu același nume de Dostoievski, la căminul cultural din comuna Insurăței și la care au fost prezenți peste 300 de tîrani muncitori etc.

Reușite manifestări A.R.L.U.S. au mai avut loc în această lună în orașele Focșani și Brăila, la întreprinderea ROMTRANS. La școala de îmbunătățiri funciare și Combinatul I.T.G. din Galați și la Casele de cultură din comunele Berești, Căuca, Fundeni, Popești și Ivesți.

În cluburile și comisiile A.R.L.U.S. din principalele întreprinderi din regiunea Galați au fost organizate în luna februarie un număr de 29 de manifestări, cu 3.600 de participanți.

CAMPIONATUL MONDIAL DE ȘAH

Botvinnik sau Tal?

Din nou, pentru a patra oară, Mihail Botvinnik își apară titlul de campion mondial de șah. De data aceasta, adversarul său este prodigiosul Mihail Tal, despre care mulți cunoscători spun că este cea mai remarcabilă apariție în lumea șahului de la Capablanca și Alehin încoace.

Sarcina lui Botvinnik nu este de loc ușoară. Handicapat de diferența de vîrstă (49 de ani, față de 23 ai lui Tal) el va trebui să înfrunte un jucător a cărui principală forță este excepționala putere de calculare a combinațiilor în termeni șahiști așa numita „vedere combinativă”. Desigur, nici Botvinnik nu este un calculator slab, dar Tal s-a dovedit capabil să depășească în acest domeniu jucători de talia lui Smislov, Bronștein și alții, punîndu-le probleme combinative atît de variate și complicate încît, în timpul limitat al partidelor de concurs, acești mari jucători s-au incurcat pînă la urmă și au greșit, uneori în poziții care le erau favorabile.

Pe de altă parte, majoritatea cunoscătorilor este de acord în a recunoaște superioritatea lui Botvinnik în domeniul jocului pozițional în lunga sa carieră șahistă. Botvinnik, s-a dovedit un strateg de mare clasă, care a reușit să depășească pe cei mai mari specialiști ai acestui stil de joc, ca Lasker, Reshevsky și Capablanca. La fel ca și acesta din urmă, Botvinnik are o înclinație spre evitarea complicațiilor tactice, pe care însă — dacă survin — le înfruntă cu cea mai mare energie, lansîndu-se uneori chiar în „aventuri” combinative complicate, pe mîchie de cuțit.

Avînd în vedere această deosebire a stilurilor de joc și chiar,

într-o măsură oarecare, a punctului de vedere fundamental asupra luptei șahiste, este clar că înțînirea dintre acești doi mari jucători va da loc unei dispute deosebit de interesante care pare să depășească cadrul strict al întrecerilor sportive.

Intr-adevăr, de la celebrul meci dintre Capablanca și Alehin (Buenos Aires, 1927), în cadrul căruia concepția șahistă ruse a triumfat asupra concepției dogmatice, lipsită de viață, a continuatorilor școlii lui Steinitz și Tarrasch, — niciodată în cadrul meciurilor pentru campionatul mondial nu s-au mai întîlnit jucători cu personalități concepții și stiluri de joc atît de diferite.

Tocmai această „ciocnire” face ca meciul dintre Botvinnik și Tal să fie așteptat cu cel mai mare interes de către amatorii de șah din toată lumea.

Cine va învinge? La această întrebare nimeni nu poate îndrăzni să dea un răspuns categoric și chiar marilor experți, ca dr. Euwe, de exemplu, au evitat să dea un răspuns cit de cit precis ziaristilor... Intr-adevăr, este un meci în care șansele sînt de ambele părți și în care învingătorul va trebui să demonstreze un joc cu totul remarcabil pentru a-și depăși adversarul. Un rol important vor juca pregătirea și mai ales voința de luptă, element hotărîtor într-un meci care va dura peste două luni.

Pentru mișcarea șahistă mondială meciul acesta va marca un moment important în evoluția teoriei și practicii șahului, un moment important în evoluția școlii șahiste sovietice, ai cărei reprezentanți au cîștigat de la dispută pentru a patra oară, între ei, titlul de campion de șah al lumii.

S. Samarian

Acupunctura și medicina modernă

„Am urmărit în ultima vreme cu atenție articolele și informațiile privind acupunctura, metoda de tratament a unor boli, folosită de medicina chineză. Acupunctura, sint informat, ar fi început să fie folosită, pare-se cu succes și de medicina sovietică, așa că aș fi recunoscător redacției dacă m-ar ajuta să-mi completez cunoștințele cu amănunte despre istoricul aplicării acestui tratament în Uniunea Sovietică” — ne scrie tov. Alexandru Cristea, student la Facultatea de medicină din București.

După cum sînteți probabil informat, acupunctura, sau cehiu-terapia cum o mai numesc chinezii, însoțită deseori de cauterizări, s-a dovedit eficientă chiar și în cazuri cînd obișnuitele tratamente cu medicamente sau fizioterapia, dau greș. Rezultate bune au fost obținute mai cu seamă în radiculite, astm, ulcerul stomacului, migrene și insomnii, paralizii ca urmări ale poliomielitei etc.

În Uniunea Sovietică, practicarea acupuncturii datează din timpuri destul de vechi. În 1828, profesorul Prohor Cearukovski, membru al Academiei de medicină și chirurgie din Petersburg, publică o lucrare despre tratamentul reumatismului și gulei sciatică prin mijlocirea acupuncturii. În biblioteca Academiei de medicină militară din Leningrad, se mai află și astăzi în păstrare un voluminos manuscris intitulat „Acupunctura”, datînd din 1845.

Cu toate acestea acupunctura nu s-a răspîndit în Rusia țaristă, dat fiind că majoritatea medicilor, și așa puțini la număr, nu erau în curent cu metoda sau nu se pricepeau s-o aplice.

După instaurarea Puterii Sovietice, printre preocupările curente ale medicinei sovietice a intrat și acupunctura. Astăzi, metoda este studiată și aplicată cu succes într-o serie de clinici și spitale din Moscova, Leningrad, Kuibîșev și alte orașe. În strînsă colaborare cu colegii lor chinezi, savanții sovietici desfășoară o largă activitate de cercetare în ce privește influența acupuncturii asupra diverselor funcțiuni ale organismului.

Desigur, mecanismul de acționare al acupuncturii asupra organismului n-a fost încă în întregime lămurit. S-a constatat, însă, că acupunctura acționează pe cale reflexă, prin intermediul sistemului nervos periferic și central. Se presupune că metoda activează scoarța creierului care, la rîndul ei, intervine reprimînd focarele morbide de excitație din organism. Ipoteza se împacă de altfel perfect cu teoria pavlovistă despre reflexele condiționate și necondiționate.

Anul trecut a avut loc în orașul Gorki o consfătuire avînd ca obiect acupunctura, la care au participat medici din Moscova, Leningrad, Kuibîșev etc., și în cadrul căreia rapoartele prezentate de profesorii N. Grașcenkov, V. Vogralik, G. Kasil și alții au lămurit în detaliu teoria și practica acupuncturii în U.R.S.S. De asemenea, Comitetul de medicină populară chineză de pe lângă Academia de medicină a U.R.S.S. se ocupă cu generalizarea și coordonarea lucrărilor privind studiul acestei metode în Uniunea Sovietică.

După cum se vede, acupunctura, metodă terapeutică odinioară privită cu neîncredere de practica medicală europeană, cîștigă teren în medicina modernă. Cercetările și rezultatele obținute de medicii sovietici vor contribui, fără îndoială, la o răspîndire și mai rapidă a acupuncturii ca metodă de vindecare a multor boli.

O nouă perspectivă asupra planetei noastre

(Urmare din pag. 5-a)

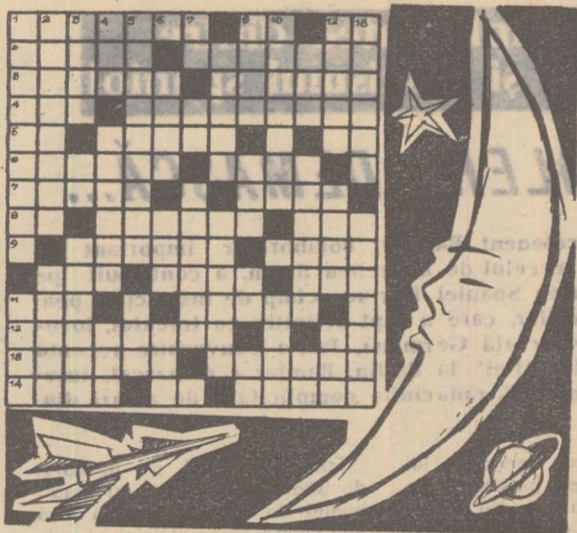
cului” vor aduce și primele elemente pozitive în rezolvarea acestor probleme atât de controversate.

Se consideră că viața a apărut odată cu evoluția biogenosferei (adică sfera din care s-a născut viața). Pe Pămînt, biogenosfera este compusă din cele trei geosfere: litosfera, hidrosfera și atmosfera. Geografia fizică se ocupă de biogenosfera Pămîntului și de procesele care au loc în cadrul ei. În măsura în care alte planete ale sistemului solar au și ele biogenosferă, geografia s-ar putea transforma în „astrogeografie”. Pe planetele Venus și Marte există, după toate probabilitățile, biogenosferă, iar distanța lor față de Soare indică o temperatură favorabilă vieții. Mai mult decît atât, există și unele semne spectroscopice, obținute în ultimul timp, care atestă prezența vieții pe Marte. Astfel, la ultimele opoziții ale lui Marte s-au observat în spectrul regiunilor întunecate ale planetei anumite linii spectrale, care sînt comune tuturor formelor de viață vegetală de pe Pămînt.

Pentru ca geografia, botanica, biologia să se transforme în astrogeografie, astrobotanică, astrobiologie este necesar ca metodele de cercetare folosite pînă acum să fie extinse. Lucrul acesta devine posibil datorită rachetelor cosmice. Expedițiile astronomice, chiar dacă nu vor ajunge pînă în apropierea planetelor Venus și Marte, vor putea obține date foarte prețioase privitoare la condițiile de pe aceste planete. Urmele de vapori de apă din atmosfera înaltă dau în spectru anumite benzi care se pot cu greu izola de acelea care ar fi produse de vaporii de apă existenți eventual în atmosferele altor planete, ca Venus și Marte. Deci un studiu spectroscopic al acestor planete realizat din afara atmosferei terestre ar fi foarte instructiv. De altminteri, s-a și încercat acest lucru pentru Venus, deocamdată, folosindu-se baloane stratosferice. Metodele de cercetare geofizice ar putea fi extinse asupra Lunii și eventual asupra altor planete. Luna va deveni un laborator de experiențe geofizice, cu neputință de realizat pe Pămînt. Pentru studiul scoarței satelitelui nostru natural s-ar putea produce acolo cutremure artificiale.

Din cele spuse pînă acum rezultă că Luna și planetele vor fi mai bine cunoscute prin metodele folosite de științele care studiau pînă acum fenomenele terestre, iar datele dobîndite despre aceste corpuri cerești vor lămurii, la rîndul lor, cunoștințele noastre despre fenomenele terestre.

Asistăm, așa dar, pe de o parte la introducerea unor noi metode de cercetare a corpurilor cerești apropiate, la extinderea științelor care se ocupau exclusiv de fenomenele terestre, iar, pe de altă parte, la folosirea unor noi metode de studiere a Pămîntului. Datorită acestui interesant proces de interpenetrare a diferitor ramuri ale științei, cunoștințele noastre despre Pămînt se lărgesc foarte mult și dobîndesc o nouă perspectivă, prin încadrarea lor mai exactă în ansamblul fenomenelor cosmice.

De la Pămînt la Lună

ORIZONTAL: 1) Locuitor al lunii — Îi dă ocol jurul pămîntului... — ...într-un timp anumit. 2) A scris „Pămîntul fructelor de aur” — Temători 3) Autorul melodiei „Noaptea cu lună-n București” — Făcut una cu pămîntul. 4) Oraș în Spania — Cuprinde trei luni. 5) În noiembrie — Țintă aeriană — Un petec de pămînt. 6) A prețui — Riu în Bavaria. 7) Ascuit — Intr-o sală de spectacole. 8) Negajie — Lună — Inconjur. 9) A vorbi verzi și uscate — Și-a primit oaspetele de pe pămînt. 10) Măsoară vîrsta pămîntului — Țaică de Craiova — Oricum, merge cu tac. 11) „...pămîntului meu”, versuri de Mihai Dragomir (pl.) — Lună caldă. 12) Coniele de Luna, din opera „Trubadurul” de Verdi — Cămașa ce se poartă în iunie. 13) Scot bani din pămînt (pl.) — Gustărel. 14) Pusă în siguranță — În lună — Planetă.

VERTICAL: 1) Autorul povestirii „Luna minăstilor” — Îl face luna în jurul pămîntului. 2) Poet român, autorul versurilor „Și era una la părinți! Și mîndră-n toate cele! Cum e fecioara între sfinți! Și luna între stele” — Fac parte din conducerea treburilor unui oraș. 3) Partea inferioară a jugului — Cute — Pămînt cu tuburi! 4) Oraș în Siam — A dat piept cu uraganul ridicat de Semilună — ...la, la. 5) Lunatic — Luna florilor. 6) Alege numerele la loto — Rlu spaniol — Brăzdează fața pămîntului (sing.). 7) Tudor Florea — Sint — Lună. 8) „De la pămînt la lună” — Luna știe, dar nu spune. 9) Bună, lună și pămînt, cuvînt — Astfel — Aluminii — În urmă. 10) Vas tras la fărîm — Oraș în America de Sud. 11) Loc de lucru în pămînt — Jocuri snopite — În culori. 12) Asiriană — După odihnă, într-un sfert de lună — Acesta. 13) Cuiе ciocănite — Cele sovietice au atins suprafața lunii pentru prima oară.

11) Locuitor al lunii — Îl face luna în jurul pămîntului. 2) Poet român, autorul versurilor „Și era una la părinți! Și mîndră-n toate cele! Cum e fecioara între sfinți! Și luna între stele” — Fac parte din conducerea treburilor unui oraș. 3) Partea inferioară a jugului — Cute — Pămînt cu tuburi! 4) Oraș în Siam — A dat piept cu uraganul ridicat de Semilună — ...la, la. 5) Lunatic — Luna florilor. 6) Alege numerele la loto — Rlu spaniol — Brăzdează fața pămîntului (sing.). 7) Tudor Florea — Sint — Lună. 8) „De la pămînt la lună” — Luna știe, dar nu spune. 9) Bună, lună și pămînt, cuvînt — Astfel — Aluminii — În urmă. 10) Vas tras la fărîm — Oraș în America de Sud. 11) Loc de lucru în pămînt — Jocuri snopite — În culori. 12) Asiriană — După odihnă, într-un sfert de lună — Acesta. 13) Cuiе ciocănite — Cele sovietice au atins suprafața lunii pentru prima oară.

Poșta redacției

SIMION GHEORGHE — Tulcea, **MIHAI DRĂGHICI**, București — Vi s-a trimis răspuns prin poștă.

UNITATEA DE PIONIERI — școala de 7 ani Visca, regiunea Hunedoara — Scrisoarea a fost tradusă și expediată redacției „Pionierskaia Pravda”.

ION HOTINCEANU — Moreni — Trimiteți scrisoarea direct. E de preferat să fie scrisă în limba rusă.

DUMITRU T. MITRICA — com. Ianca, reg. Galați — Regretăm, dar nu vă putem ajuta, problema respectivă nefiind de competența noastră. Adresați-vă „Gazetei învățămîntului”.

NATAȘA DELEANU — Făgăraș — Deocamdată, numai o parte din adresele pe care ni le solicitați: Inessa Gulbe, studioul cinematografic din Riga (R. S. S. Letonă); L. Fedoseeva și M. Koșeva, studioul cinematografic „A. Dovjenko” din Kiev — R. S. S. Ucraineană; Roxana Matei și Maria Sereea, la Teatrul satiric muzical „C. Tănase”, calea Victoriei 33, București.

EMIL ALEXAN — Reșița — Costul unei călătorii cu „Trenul prieteniei” este de 2250 lei. Pentru înscriere, adresați-vă consiliului regional A.R.L.U.S.-Timișoara.

DEMOSTENE CHRILĂ — Roman — Într-adevăr, actorul la care se referă colegii

dv. n-a jucat în acel film.

ELENA CAILĂ — București — Celor patru actori preferați scrieți-le la Casa cineaștilor „Dom Kino”, ulița Vorovskovo, 33-Moskva, G-69.

ALEXANDRU PAVLOV — Tulcea, **ALEXANDRINA OPREA** — București — Deocamdată, a început trierea buletinelor anechete-concurs. Numele filmelor și actorilor care intrunesc cel mai mare număr de voturi ale participanților, vor fi publicate în curînd în „Veac nou”.

CAMELIA COLOMEI — Pitești — Citiți răspunsul dat mai sus cititoarei Elena Cailă.

LUCIA CIUTACU — Sibiu — Serioja din filmul „În căutarea comorii” este actorul S. Sibel. Scrieți-i la Kinostudia „Mosfilm” — Moscova.

RODICA ȘELARU — Alba Iulia — Regretăm, dar nu v-am putut trimite buletinul cerut, deoarece buletinele s-au distribuit numai prin Direcția difuzării filmelor.

VASILICA ILIESCU — Tirgoviște — Dacă nu aveți pe nimeni care să vă ajute să traduceți scrisoarea, trimiteți-o redacției noastre, însoțită de un plic cu timbru pentru U.R.S.S.

RADU GĂGEANU — Alejd — Adresați-vă secției „Scrisori” a ziarului „Scinteia”, „Casa Scintei” București.

75.000 lei

PREMIUL SĂPTĂMÎNII

Suplimentar în luna martie la fiecare tragere

LOTO-CENTRAL

PREMIERA

LUNI 21 MARTIE

la cinematografele „VASILE ALECSANDRI” și „LUMINA”

MIREASA RĂPITĂ

O producție a studioului „Bielorusfilm”

Scenariul:

M. ANTONENKO
V. SEVELA

Regia:

S. SPLOȘNEV

Imaginea:

A. BULINSKI

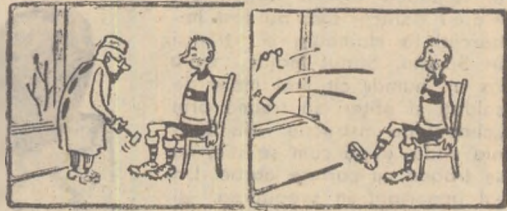
Muzica:

B. MOKROUSOV

cu

G. Glebov, O. Vikland,
N. Korneeva, L. Fricovski,
K. Sorokin, V. Kravcenko, A. Adoskin,
L. Rjețkaia

umor + UMR

Act reflex.

desen de K. Nevler

Cînd a început complicitatea dintre imperialismul german și fascismul spaniol

GENERALUL BAMLER DEMASCĂ...

Fostul general-locotenent Bamler, colaborator important al serviciului de spionaj al celui de al treilea Reich, a contribuit pe vremuri la transformarea Spaniei într-un „cîmp de instrucție” pentru agresori. Acum Bamler, care a rupt definitiv cu trecutul, locuiește în Republica Democrată Germană. Într-o convorbire recentă cu corespondentul „Izvestiei” la Berlin, Bamler a demască, întemeiat pe propriile-i amintiri, rădăcinile complicității de astăzi dintre Bonn și Madrid.

Fostul general-locotenent Bamler locuiește la Erfurt. Cînd am ajuns acasă la el am fost primit de un om ce-și păstrează încă, în ciuda vârstei înaintate, alura de militar și care m-a poftit în biroul lui. Un tablou al lui Lenin, mare cit un perete, o bibliotecă, o masă cu cărți de literatură politică și militară și flori — multe flori — pe pervazul ferestrelor, pe pereți, pe suporturi anume.

— Am fost înștiințat de vizita dumneavoastră — mi-a spus Bamler. — Vă interesează desigur evenimentele la care în ultimele zile m-am gândit și eu foarte mult — noua alianță dintre militarismul german și Spania franchistă ?

— Da, e o problemă care îi interesează foarte mult pe cititorii noștri.

Făcînd cîțiva pași prin birou, fostul general și-a aprins o țigară și a început să povestească.

— Ați auzit, desigur, de pasiunea marelui stat major hitlerist pentru titulatură pompoasă, cu care-și boteza planurile sale strategice. „Planul Wicking”, „planul Barbarossa”, „planul Isabella-Felix” și altele. De altfel, această pasiune pentru titulatură pompoasă a fost moștenită și de Strauss, care acum se ocupă cu faimosul „Rotplan” („planul roșu”) — un plan de pregătire a unor aventuri împotriva țărilor socialiste.

În 1936 am trecut la realizarea „planului Rügen”, sau, cum i se spunea pe atunci „operația Rügen”, pentru transferarea legiunii „Condor” în Spania. Formal, legiunea era alcătuită din voluntari. Se anunțase că acești „voluntari” aveau să participe la manevre în regiunea insulei Rügen din Marea Baltică. Dar au fost imbarcați la Hamburg și trimiși în Spania. Statul major vroia ca un număr cît mai mare de soldați și ofițeri să treacă prin „cîmpul de instrucție” din Spania unde, după cum se știe, nu se trăgea cu cartușe oarbe. Un rol important în pregătire și desfășurarea acestei operații l-a jucat Canaris, conducătorul serviciului de spionaj hitlerist.

Canaris a lucrat în Spania și în Marocul spaniol încă în timpul primului război mondial, cînd nu era decît căpitan-locotenent. Atunci a creat acolo baze secrete pentru submarinele germane. Și tot atunci l-a remarcat pe maiorul Franco din trupele coloniale și a început să colaboreze cu el, dîndu-i prima misiune, aceea de a organiza o rebeliune împotriva englezilor și francezilor. Franco s-a achitat bine de această misiune. Dar pe vremea aceea, Canaris nu și punea încă mari nădejdi în acest agent al lui. De altfel, nici după aceea nu l-a prețuit prea mult. Spunea de pildă: „Franco nu-i de loc un geniu. N-are nici talent politic, nici militar. Dar poți să te bizui pe el”.

Așa se face că atunci cînd, în împrejurări nelămurite, din cauza unui accident de avion, a murit cel pe care Canaris îl desemnase ca șef al rebeliunii fasciste din Spania — un oarecare Sanjurjo — alegerea lui Canaris s-a oprit asupra lui Franco. La recomandarea lui Canaris, Goering a expedit în insula Majorca, unde se afla pe atunci Franco, două avioane care l-au transportat, împreună cu acoliții lui la Tetuan (Marocul spaniol). Așa a început rebeliunea fascistă din Spania.

Dar nu numai serviciul lui Canaris se ocupa pe atunci de Spania; el n-a pregătit singur rebeliunea fascistă. Un anume rol l-a jucat și așa zisa „Organizație pentru străinătate” a partidului hitlerist. Tribunalul de la Nürnberg care i-a judecat pe criminalii de război nazisti a fost în posesia unui document extrem de semnificativ. Intocmit în cancelaria Reichului hitlerist, documentul era datat 5 iulie 1939 și purta numărul 5448 E. Documentul spunea că:

„În cursul nopții a fost luată (de către Hitler) hotărîrea de a se acorda sprijin generalului Franco. Această împrejurare și în primul rînd faptul că la această acțiune (sprijinirea lui Franco) a participat Organizația pentru străinătate a partidului național-socialist (partidul hitlerist — E.O.) sînt cunoscute de foarte puține persoane și trebuie să fie considerate ca informații strict secrete”. Indată după asta, în ministerul a-

Fostul general s-a apropiat de birou, a scos o hartă îngălbenită de vreme, păstrată încă din timpul războiului și a continuat.

— E cazul să ne oprim și asupra unui alt plan care, e drept, n-a fost dus pînă la capăt — „planul Isabella-Felix”. Acest plan datează din 1940, cînd Hitler nu pornise încă războiul împotriva Uniunii Sovietice și se pregătea să invadeze Anglia. Planul prevedea cucerirea Gibraltarului. În timpul pregătirilor de realizare a planului, la granița dintre teritoriul ocupat al Franței și Spania au fost create depozite militare cu tot ce era necesar pentru desfășurarea etapei următoare a „Blitzkrieg”-ului în direcția Gibraltarului.

De ce n-a fost realizat acest plan? În primul rînd pentru că între timp se hotărîse atacarea Uniunii Sovietice. Dar și alte considerente au jucat un anumit rol: pe atunci lui Hitler nu-i

Pași primejiași

viației a fost creat „statul major W” — după numele șefului statului major, generalul de aviație Wielberg, care a pornit la realizarea „planului Rügen”.

— Am mai spus — a continuat Bamler — că în cursul primului război mondial, Canaris a creat în Spania baze pentru submarinele germane. După primul război, eludînd restricțiile impuse Germaniei prin tratatul de la Versailles, un număr de firme germane au construit în Spania submarine pentru flota de război germană. Cine știe, poate că dacă industria de război germană nu s-ar fi opoșit în Spania, fascismul hitlerist n-ar fi putut pregăti atît de repede cel de al doilea război mondial. În calitatea mea de ofițer în marele stat major, eu am fost trimis în Spania în 1929, cu misiunea să creez o agenție care, în caz de război, să comunice Berlinului mișcarea vaselor prin strîmtora Gibraltar. Dar după cum se știe, n-am mai avut apoi nevoie de această agenție, dat fiind că Franco a făcut tot ce trebuia...

convenea să-l atragă oficial pe Franco în război. Germania n-ar fi putut să „hrzînească” și Spania

Așa dar, drumul spre Spania nu e o noutate pentru imperialismul german. Strauss, ministrul de război al Bonnului, pășește pe un drum bătătorit, pe urmele lui Hitler și Canaris.

După primul război mondial, eludînd restricțiile impuse Germaniei prin tratatul de la Versailles, în Spania au fost construite submarine. Iar astăzi? Așa cum arată zările occidentale, la Bilbao se construiește o uzină de rachete și bombe atomice.

Pe vremuri, în Spania acționa firma lui Goering, „HISMA”. Acum, în locul ei apar întreprinderi ale regilor vest-germani ai industriei de război.

Azi nu mai există legiunea „Condor”, dar în locul ei Strauss intenționează să trimită soldați vest-germani care să „păzească” depozitele Bundeswehrului din Spania.

Hitler se sufoca în grînzele celui de al treilea imperiu. Militarității de la Bonn nu încap nici ei în hotarele Germaniei occidentale.

O. Enakiev

Amatorul de statistici au calculat că Senatul american a ținut ședințe neîntrerupte timp de 125 de ore și 31 de minute. Oratorii au rostit 900.000 de cuvinte. Discursurile lor au umplut 800 de pagini din buletinul Congresului. Dacă ținem seama că fiecare pagină costă 80 de dolari, vedem că numai prima săptămîna a acestui maraton verbal i-a costat pe contribuabilii americani 64.000 de dolari.

Cu acest prilej, presa americană a numit Congresul S.U.A. „vizuina adormită”. Căci în timp ce un senator vorbește, ceilalți dorm în cușetele de culoare. Iar dacă oratorul cere cumva ca în sală să fie prezent numărul de senatori necesar continuării dezbaterilor, servitorii apleacă la cușete și-i trezesc pe cei care dorm.

În aceste împrejurări caraghioase se discută o problemă serioasă — acordarea egalității de drepturi negrilor. Formal, Constituția

americană prevede drepturi egale pentru toți cetățenii, indiferent de culoarea pielii. În realitate, însă, în S.U.A. negrii și ceilalți cetățeni „de culoare” sînt supuși permanent la tot felul de umilințe și discriminări, în special în statele sudice.

Acum, în ajunul alegerilor prezidențiale, problema drepturilor cetățenești a căpătat o extremă acuitate, din cauză că, pe de o parte a crescut conștiința poporului negru și și-a întărit luța pentru drepturile sale, iar pe de altă o seamă de politicieni din statele nordice vor să adune capital politic ținînd discursuri în apărarea „celor de culoare”. De aceea, Congresului i-a fost prezentat spre examinare un proiect de lege care asigură negrilor în oarecare măsură exercitarea dreptului de vot și a unor libertăți cetățenești.

Dar 16 senatori rasiști din statele sudice au protestat hotărît împotriva acestui proiect de

lege. Ei fac obstrucție în senat, rostind discursuri care n-au nici o contingență cu problema discutată. Tactica lor urmărește împiedicarea votării proiectului de lege și epuizarea adepților proiectului.

În aceste zile, în multe regiuni din sud au loc mișcări extrem de puternice ale tineretului de culoare care protestează împotriva segregăției. În baruri, magazine, biblioteci negrii ocupă locuri la mesele „destinate albilor” și refuză să părăsească încăperea înainte de închiderea. La Nashville (statul Tennessee) tribunalul a întemnițat un mare grup de negri care au participat la o demonstrație de acest fel organizată în barurile orașului. Acum au loc nenumărate demonstrații în apărarea celor arestați. Studenții albi din statele nordice au început demonstrații de solidaritate.

(După „Literatumaia gazeta”)

Vă amintiți de „V-2“?

Primul ministru Macmillan a anunțat în Camera Comunelor că guvernul Marii Britanii e dispus să ofere Germaniei occidentale posibilitatea de a experimenta rachete balistice pe poligonul din insulele Hebride și să ia în discuție problema punerii la dispoziția R.F.G. a unor baze aeriene pe teritoriul Angliei.

E deajuns să locuiești numai o lună la Londra ca să-ți dai seama ce puternică e teama care a cuprins întreaga țară în legătură cu reînvierea Bundeswehrului vest-german, a tendințelor militariste și a spiritului revanșard. Știrea că actrița de cinema Leni Riefenstahl, bună prietenă a lui Hitler (care o socotea o expresie desăvîrșită a tipului de femeie ariană) intenționează să facă o călătorie în Anglia, a stîrnit atîta indignare încît cel care o invitase să se revitalizeze a renunțat la această idee.

În fiecare dimineață poștașii își lasă la ușă o duzină de ziare engleze. În zia-

care zi un ziar sau cinci — iar uneori toate laolaltă. Iși pun în gardă cititorii asupra primejdiei crescînde a Bundeswehrului care ridică capul.

Dar ce altă atitudine ar putea avea englezii față de Bonnul militarist cînd ei știu (din chiar zările engleze) că încă de pe acum Wehrmacht-ul vest-german numără aproape 300.000 de soldați și ofițeri, iar „contribuția” pe care o aduce la forțele armate ale N.A.T.O. se ridică la șapte divizii! E mai mult, arată „Times”, decît ar putea să ofere oricare din țările Europei occidentale, mai mult decît au oferit S.U.A.

De pe acum Wehrmacht-ul are 29 de rachete tac-

te „Honest John” și două rampe mobile pentru lansarea lor. Noua Luftwaffe a început să facă exerciții cu rachete „Matador”, cu o rază de acțiune de 625 de mile. În același timp, Bonnul a făcut în S.U.A. a comandă de rachete „Maze” în valoare de 40 de milioane de lire sterline...

Macmillan a anunțat în Camera Comunelor că problema acordării de baze pentru Bundeswehr pe insulele britanice „a fost lăsată în discuție” iar în... miine noua Luftwaffe se va afla deasupra Angliei, tara participantă la acordurile dintre alianța referitoare la Germania. acorduri care au prevăzut lichidarea militarismului german, interzicerea înarmării ei și dirijarea dezvoltării Germaniei pe o cale pașnică, democratică.

Ce ironie amară!

V. Osipov

(Text prescurtat)

SĂPTĂMÎNA